

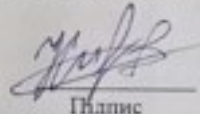
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет Економіки і управління
Кафедра обліку, аудиту та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

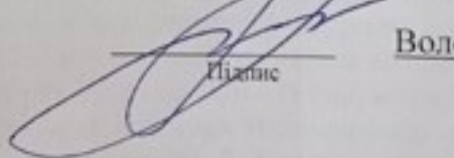
Цифровізація бухгалтерського обліку і оподаткування та її вплив на систему управління підприємством на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс», м. Хмельницький

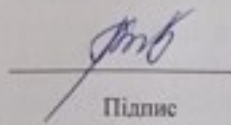
Рівень вищої освіти Магістр
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Освітня програма Облік і оподаткування

Шифр КвРОО. 024410.04.01.00

Виконав здобувач 2 курсу, група ОАмз-24-1 Михайло Корольчук
Шифр Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник к.е.н., доцент Лариса ДЖУЛІЙ
Науковий ступінь, учене звання Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Нормоконтролер к.е.н., доцент Володимир ЧЕНАШ
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:
Завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування Наталія ПОНОМАРЬОВА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

26 грудня 2025 р.
Хмельницький 2025

6 Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання виконав
1	Джулій Л.В., к.е.н., доцент	14.09.2025	14.09.2025
2	Джулій Л.В., к.е.н., доцент	20.10.2025	29.10.2025
3	Джулій Л.В., к.е.н., доцент	08.11.2025	08.11.2025

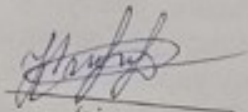
7 Дата видачі завдання 01.09.2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

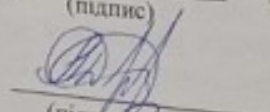
Назва розділу кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітки
Визначення (обрання) теми дипломної роботи, подання заяви на затвердження теми	25.08.2025	Виконано
Складання та уточнення плану дипломної роботи, оформлення та затвердження завдання	01.09.2025	Виконано
Опрацювання літературних джерел, нормативних документів, збирання та обробка фінансово-облікових, статистичних, звітних даних, проведення розрахунків та аналізу	26.09.2025	Виконано
Написання розділу 1	12.10.2025	Виконано
Написання розділу 2	29.10.2025	Виконано
Написання розділу 3	10.11.2025	Виконано
Підготовка висновків та пропозицій	01.12.2025	Виконано
Проходження нормоконтролю, остаточне оформлення дипломної роботи, підготовка тексту виступу й роздаткового (слайдів) матеріалу до захисту	08.12.2025	Виконано
Подання завершеної дипломної роботи науковому керівнику для оформлення відгуку	11.12.2025	Виконано
Захист дипломної роботи на засіданні комісії кафедри обліку, аудиту та оподаткування	29.12.2025	

Здобувач

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Михайло КОРОЛ
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Лариса ДЖУЛІ
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

АНОТАЦІЯ

Студент Корольчук Михайло Іванович
 Керівник Джулій Лариса Василівна, к.е.н., доцент
 Тема роботи Цифровізація бухгалтерського обліку і оподаткування та її вплив на систему управління підприємством на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс», м. Хмельницький

Пояснювальна записка дипломної роботи містить 83 сторінки, 15 таблиць, 12 рисунків, та загальний список використаних джерел із 69 найменувань та додатки.

Ключові слова дипломної роботи: цифровізація, бухгалтерський облік, оподаткування, система обліку, інформаційна система, комп'ютерні технології, система управління.

Предметом дипломного дослідження є процедури бухгалтерського обліку і оподаткування діяльності підприємств за умов цифровізації обліково-економічних процесів на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс».

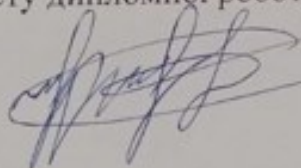
Об'єктом дипломного дослідження є процес цифровізації бухгалтерського обліку та оподаткування підприємства на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс».

Результатами дипломної роботи є систематизація теоретичних положень за напрямками цифровізації обліку і оподаткування підприємств та її впливу на систему управління підприємством і внесення пропозицій щодо удосконалення побудови інтегрованої системи обліку згідно концептуальної моделі інтеграції цифрових платформ в облікові процеси та в систему управління підприємством, яка буде спроможна забезпечувати взаємозв'язок шляхом реалізації інформаційної функції з використанням цифрових технологій між об'єктами і суб'єктами, а також між окремими підсистемами управління та максимально сприяти ефективному розвитку системи управління господарюючим суб'єктом.

Дата виконання дипломної роботи "10" грудня 2025 року

Дата захисту дипломної роботи "29" грудня 2025 року

Студент

М.І. Корольчук

ЗМІСТ

Вступ.....	6
1 Теоретичні основи цифровізації бухгалтерського обліку та оподаткування як складової системи управління підприємством.....	9
1.1 Передумови та змістовна характеристика цифровізації обліку і оподаткування на етапі становлення інформаційного суспільства в Україні.....	9
1.2 Бухгалтерський облік та оподаткування в системі управління підприємством.....	15
1.3 Цифровізація як сучасний етап розвитку облікових систем.....	21
Висновки до розділу 1.....	31
2 Особливості цифровізації бухгалтерського обліку та оподаткування та її вплив на систему управління підприємством на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс».....	34
2.1 Бухгалтерський облік як джерело обліково-аналітичної інформації системи управління ТОВ «Титаніум три плюс».....	34
2.2 Організаційні аспекти бухгалтерського обліку та оподаткування як складової системи управління ТОВ «Титаніум три плюс».....	41
2.3 Особливості використання цифрових технологій в бухгалтерському обліку та оподаткуванні підприємства ТОВ «Титаніум три плюс».....	50
Висновки до розділу 2.....	56
3 Цифрові технології як інструмент розвитку облікової системи та їх вплив на прийняття обґрунтованих управлінських рішень.....	58
3.1 Розвиток бухгалтерського обліку та його вплив на систему управління підприємством за умов цифровізації.....	58
3.2 Основні напрями цифровізації обліку та оподаткування для цілей його удосконалення та подальшого розвитку.....	69
Висновки до розділу 3.....	78
Висновки.....	80
Перелік джерел посилання.....	85
Додаток А Фінансова звітність ТОВ «Титаніум три плюс».....	94

ВСТУП

На сучасному етапі становлення інформаційного суспільства та формування цифрових платформ для підприємств і організацій, першочергового значення для успішного функціонування системи управління підприємством набувають якість інформаційного забезпечення та побудови системи обліку і оподаткування, які базуються на процесах інформатизації та ефективного використання інтелектуального капіталу. Ці особливості активно трансформуються у такі основні ринкові механізми, як пропозиція, попит і ціна. Технологічні зміни стрімко змінюють умови функціонування підприємств, які щоб вижити, мають проявляти підприємницьку ідею, із одночасною комп'ютеризацією бізнес-процесів та їхньою цифровізацією.

Дослідженню сучасного етапу становлення інформаційного суспільства і цифровізації бухгалтерського обліку і оподаткування присвячено багато наукових праць. Цей напрям досліджували такі вчені як Б. А. Засадний, Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, В.В. Євдокимов, А.С. Крутова, С.А. Кузнецова, С.В. Легенчук, М. С. Пушкар та багато інших.

В наукових дослідженнях акцентується увага на проникненні комп'ютерних технологій, цифровізації та інформаційних систем практично в усі економічні процеси суб'єктів господарювання, визначаються нові умови функціонування облікової та управлінської систем як новітніх чинників підвищення ефективності функціонування підприємств та реалізації завдань сталого розвитку. Проте, цифровізація та інформатизація на сучасному етапі становлення інформаційного суспільства стрімко розвиваються та потребують проведення подальших наукових досліджень.

Основні завдання та мета дипломної роботи. Метою дипломної роботи є дослідження цифровізації бухгалтерського обліку і оподаткування та її впливу на систему управління підприємством на сучасному етапі становлення інформаційного суспільства в Україні.

Відповідно до мети дипломної роботи поставлені такі завдання:

– здійснити дослідження передумов та змістовних характеристик цифровізації обліку і оподаткування на етапі становлення інформаційного суспільства в Україні;

– виділити ключові позиції бухгалтерського обліку та оподаткування в системі управління підприємством;

– висвітлити особливості цифровізації бухгалтерського обліку і оподаткування та її впливу на систему управління підприємством на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс»;

– розкрити значення цифрових технологій як інструменту розвитку облікової системи та їх впливу на прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Об'єктом дипломного дослідження є процес цифровізації бухгалтерського обліку та оподаткування підприємства на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс».

Предметом дипломного дослідження є процедури бухгалтерського обліку і оподаткування діяльності підприємств за умов цифровізації обліково-економічних процесів на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс».

Результатами дипломної роботи є систематизація теоретичних положень за напрямками цифровізації обліку і оподаткування підприємств та її впливу на систему управління підприємством і внесення пропозицій щодо удосконалення побудови інтегрованої системи обліку згідно концептуальної моделі інтеграції цифрових платформ в облікові процеси та в систему управління підприємством, яка буде спроможна забезпечувати взаємозв'язок шляхом реалізації інформаційної функції з використанням цифрових технологій між об'єктами і суб'єктами, а також між окремими підсистемами управління та максимально сприяти ефективному розвитку системи управління господарюючим суб'єктом.

Методи дослідження. Теоретико-методичною основою проведеного дипломного дослідження є системний підхід до висвітлення змістовного наповнення та сутності процесів цифровізації і систем обліку й управління господарюючих суб'єктів на сучасному етапі соціально-економічного розвитку.

При висвітленні особливостей цифровізації бухгалтерського обліку та оподаткування та її впливу на систему управління використані прийоми порівняння, аналізу, оцінки, зіставлення, аналогії, групування. При опрацюванні первинних і звітних даних використовувалися традиційні методи порівняння, визначення абсолютних та відносних величин, структурного аналізу.

Інформаційною базою дипломної роботи стали закони України, Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, нормативно-правові акти Міністерства фінансів України, наукові статті, монографії, матеріали науково-практичних конференцій, документи обліку ТОВ «Титаніум три плюс», фінансова і податкова звітність. За результатами дослідження прийнято участь у науковій конференції і опубліковано тези доповіді.

Актуальність дослідження впливу цифровізації у бухгалтерському обліку викликана необхідністю адаптації підприємств до умов швидкозмінюваного технологічного середовища. Разом із тим, глобальна економіка виступає все більш взаємопов'язаною, а ті підприємства, які не встигнуть інтегрувати сучасні технології у власні облікові системи, можуть втратити багато позитивних досягнень і всі конкурентні переваги.

Практичне значення дипломного дослідження полягає в розробці практичних рекомендацій за напрямками і визначеною послідовністю цифровізації обліку та оподаткування діяльності підприємства для підвищення ефективності функціонування системи управління підприємством, які можуть бути запроваджені в практичну діяльність господарюючих суб'єктів.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота містить вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел із 69 найменувань, 12 рисунків, 15 таблиць. Основний матеріал дипломної роботи викладено на 84 сторінках.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ЯК СКЛАДОВОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.1 Передумови та змістовна характеристика цифровізації обліку і оподаткування на етапі становлення інформаційного суспільства в Україні

Теоретичні аспекти і практика організації та ведення бухгалтерського обліку, а також системи оподаткування діяльності підприємств постійно змінюються та знаходять шляхи динамічного розвитку в сучасному соціально-економічному просторі. Науковці та фахівці-практики в обліково-економічній сфері прагнуть глибинно володіти інструментами, а також компетенціями, з метою формування нової якості знань та забезпечення комплексу конкурентоспроможних переваг на ринку бухгалтерських послуг.

Незважаючи на складні соціально-економічні проблеми, що викликані гібридною війною України із Росією, розбудова інформаційного суспільства як в багатьох країнах світу, так і в Україні, продовжується. Завдяки інноваційному прогресу в бухгалтерських технологіях в усіх напрямках ведення обліку реальною постає можливість спілкування, консультування, обміну управлінською, податковою та обліково-аналітичною інформацією у віддаленому режимі, що значно сприяє удосконаленню обліково-управлінського процесу та оптимізує витрати часу спеціалістів.

Активний розвиток інформаційних технологій загалом, та комп'ютерних технологій зокрема, удосконалення і стрімка адаптація математичного моделювання, а також систем управління соціально-економічними процесами значно стимулює та підвищує запит на формування єдиного обліково-управлінського інформаційного простору як макро-, так і мікрорівня. Відповідно, ІТ-технології, інтегруючись із системою обліку, викликають

комплекс стрімких позитивних змін у веденні бухгалтерського обліку та оподаткуванні, у зв'язку із чим професія бухгалтера вимагає обов'язково як знань облікового характеру, так і формування навиків користування новітніми автоматизованими комп'ютерними системами сучасного цифрового середовища. Як наслідок, запровадження цифровізації обліково-аналітичних систем, підвищення якості інформаційних технологій, формуватиме новий обліково-аналітичний інструментарій та сприятиме збільшенню кількості оновлених чи нових методів бухгалтерського обліку, які будуть спроможні забезпечити їхню гармонізацію із завданнями системи обліку та оподаткування мікро- та макрорівнів.

Отже, розвиток сучасної облікової системи має відповідати глобальному вектору розвитку суспільства, яке за своїми характерними ознаками є на сьогоднішній день техногенним. Це такий сучасний тип суспільства, в якому інновації, техніка, наука, технології та знання відіграють ключову роль у всіх сферах життєдіяльності людини, а особливо в освіті, економіці, медицині, культурі, виробництві та повсякденному житті. Дані умови забезпечують стрімкі зміни та розвиток суспільно-економічних відносин, передбачаючи перехід національного виробництва від аграрного до промислово-технологічного, і в кінцевому підсумку – до високотехнологічного.

В такому суспільстві домінують виробничо-господарські процеси, що пов'язані із машинним виробництвом, системними інноваціями та інформаційними технологіями, а фундаментальним ресурсом постають знання та інформація.

Збройний конфлікт України із Росією призводить до складних трансформаційних змін, під впливом яких у вітчизняній економіці відбуваються диспропорції розвитку окремих галузей народного господарства, виснажуються національні багатства, скорочуються обсяги запровадження інновацій, обмежується фінансування проведення науково-технічних досліджень, а також через переміщення населення і масові виїзди за кордон вже гостро відчувається нестача висококваліфікованих кадрів. Як наслідок, для

вітчизняної економіки особливо важливою постає проблема формування сучасної парадигми економічного розвитку, побудованої на: адаптивних механізмах до турбулентного середовища; підвищенні конкурентоспроможності промислових підприємств; розробці нового інструментарію формування фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання; прискоренні темпів запровадження науково-технічного прогресу; формуванні і запровадженні інновацій нового типу та більш активному застосуванні наукового знання [12; 31; 40; 50; 64]. Виділені нами основні умови соціально-економічного розвитку країни не тільки визначають фундаментально новий етап суспільно-економічних процесів, а також забезпечують їх адаптивність до європейської інтеграції, міжнародної співпраці та до нових світових викликів.

При цьому потрібно враховувати, що наявна на сьогоднішній день структура національного виробництва, побудована згідно вимог функціонуючої ринкової моделі, у взаємозв'язку із системою управління макрорівня неспроможні генерувати інноваційний підхід розвитку соціально-економічних систем на макрорівні. У зв'язку із цим можуть посилюватись як наявні ризики економічної та геополітичної безпеки України, так і виникати нові, більш потужні. На наше переконання, найбільш важливішим чинником виконання виділених нами завдань щодо подальшого розвитку національної економіки виступає її структурна перебудова, із орієнтацією на реалізацію принципів сталого розвитку, із врахуванням підвищення пріоритетів взаємодії інститутів держави, бізнесу та науки, які мають бути зорієнтовані на високотехнологічні, наукомісткі та інтелектуально-інформаційні промислові виробництва. Зазначене вище засвідчує, що такі трансформації відповідають основним тенденціям розвитку.

Інформаційне суспільство характеризується універсальним доступом до інформації, яка використовується для формування суспільного блага. Це сприяє одержанню нових знань, нівелює соціальну нерівність, створює передумови для інтелектуального розвитку кожної особистості. Важливою характерною

ознакою інформаційного суспільства є та, згідно якої інформація і знання виступають як суспільний інтелектуальний ресурс, що може бути використаний для покращення життя кожного громадянина суспільства, а також для ведення підприємницької діяльності та здійснення комунікацій. Інформаційні технології створюють віртуальне середовище для мережевого об'єднання всіх учасників, до яких можуть належати як окремі категорії громадян чи компаній, так і цілі регіони та країни. Це сприяє розробці виважених, колективних рішень та координації спільних дій і об'єднанні ресурсів та зусиль для вирішення як локальних, так і глобальних проблем.

Все зазначене вище викликає багато змін у системі обліку вітчизняних підприємств та потребує розв'язання багатьох завдань, що пов'язані із цифровізацією обліку. Відповідно, розвиток облікової системи та системи оподаткування українських підприємств, із врахуванням активізації процесів запровадження прогресивних міжнародних практик у діяльність вітчизняних підприємств, цифровізація облікових процесів постійно досліджуються науковцями та фахівцями-аналітиками.

Зокрема, Ю. Маначинська у своїй праці акцентує увагу на тому, що: «Цифрові технології стають рушієм економічного зростання й відбудови економіки України, зокрема за допомогою активного впровадження: ІТ-рішень, штучного інтелекту (ШІ), чат-ботів та українських програмних продуктів для цифровізації обліку й формування належного рівня безпеки облікових даних» [42]. Відповідно, на етапі повоєнної відбудови національної економіки, а також із розвитком електронного інформаційного середовища, стрімкого розвитку нових технологій вирішальне значення цифровізації обліку та оподаткування щоденно зростатиме. Швидкість цифрових процесів залежить як від внутрішніх особливостей функціонування підприємства, так і від зовнішніх: розвинена сфера інформаційно-комунікаційних технологій; розвиненість інвестиційно-інноваційного ринку, наявність кадрового, технологічного та фінансового забезпечення. Н.В. Оляднічук, О.Д. Підлубна розглядають важливість цифровізації та інформатизації облікових процесів для розвитку комунікацій.

На їхню думку, завдяки стрімкому прогресу в обліковій сфері для бухгалтера розкриваються широкі можливості в площині прийняття обґрунтованих стратегічних рішень, творчих висновків та формується новий інструментарій комунікацій, за якого з'являються нові можливості спілкування і консультування, обміну обліковою та управлінською інформацією у дистанційному форматі, що також оптимізує витрати часу багатьох фахівців. Також розвиток комп'ютерних технологій, широке впровадження математичного моделювання в обліково-управлінську систему потребує створення єдиного інформаційного простору. Окрім того, бухгалтерський облік все активніше інтегрується із ІТ-технологіями, і при цьому зазнає стрімких позитивних змін. У відповідності із зазначеними тенденціями розвитку професія бухгалтера сучасності буде базуватись не тільки на знаннях облікового характеру, але і на практичних навиках оволодіння новітніми системами цифрового середовища [48]. Розглядаючи практичні аспекти обліку і оподаткування, Н.А. Канцедал [32, с.33] робить висновок про те, що одержані результати впровадження цифрових технологій в облікову систему у вигляді практичного досвіду та одержаних знань переконують у повному запереченні твердження про зникнення професії бухгалтера в продовж наступних років, так і в далекому майбутньому.

О. Є. Бавико [7] виділив основні сутнісні характеристики цифровізації бізнес-процесів, а також їхні організаційно-технічні вимоги. І що надзвичайно важливо, дане дослідження проведене в площині реалізації завдань стратегії сталого соціально-економічного розвитку та інтелектуалізації соціально-економічних процесів. Вченим зроблено висновок, що головною передумовою успішної реалізації завдань із цифровізації є безперервне створення цифрових інновацій різних типів для досягнення цілей сталого розвитку, із врахуванням викликів та змін зовнішнього середовища.

В доповнення даного наукового висновку, ми вважаємо, що цифровізація обліку та оподаткування суб'єктів господарювання повинна бути побудована на комплексному підході, який би охоплював всі функції управління (планування,

організацію, облік, аналіз, координацію та контроль), де ключові позиції посідає облік і оподаткування, для формування якісного інформаційного забезпечення системи управління підприємством та прийняття обґрунтованих управлінських рішень з метою реалізації оперативних та стратегічних цілей сталого розвитку.

Висвітлена нами інформація засвідчує, що цифровізація обліку та оподаткування суб'єктів господарювання залежить від багатьох факторів, як внутрішніх, так і зовнішніх, та спрямовує всю систему управління підприємством на досягнення цілей сталого розвитку (рис. 1.1). Разом із тим, відбуваються трансформаційні процеси в системі обліку, що першочергово стосуються методології ведення обліку, але вони не повинні змінювати основних правил і принципів бухгалтерського обліку.

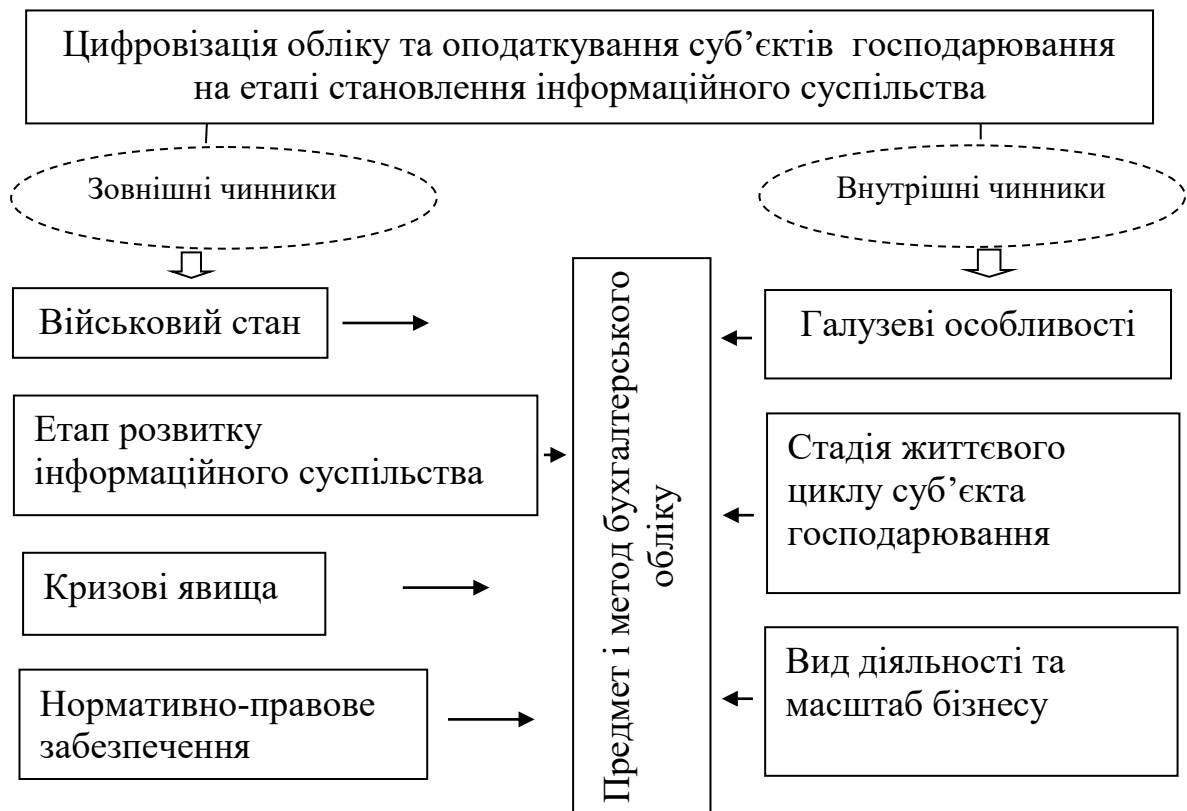

Рисунок 1.1 – Основні чинники, що визначають цифровізацію обліку та оподаткування суб'єктів господарювання на етапі становлення інформаційного суспільства (Джерело: побудовано автором за [7; 10; 15; 23; 31; 33])

Отже, цифровізація та обліково-аналітична система характеризуються багатьма взаємопов'язаними процесами, методами, процедурами, особливостями використання програмного забезпечення та інструментів, що запроваджуються підприємствами для підвищення ефективності системи управління та вироблення і реалізації обґрунтованих управлінських рішень. Загалом розвиток сучасного етапу цифровізації системи обліку та оподаткування підпорядковується загальносвітовим тенденціям швидких темпів цифровізації всіх сфер народного господарства. Інформатизація та цифровізація обліково-економічних систем має суттєвий позитивний вплив на процес ведення бухгалтерського обліку кожного суб'єкта господарювання, робить його більш прозорим, а також надає змогу забезпечувати більш надійний та ефективний захист інформації підприємств.

1.2 Бухгалтерський облік та оподаткування в системі управління підприємством

На етапі становлення інформаційного суспільства в Україні головним чинником соціально-економічних змін стає процес формування та використання обліково-економічної інформації, одержані теоретичні знання трансформуються у найвищу цінність та найголовніший товар. Відповідно, така цінність визначає передумови та елементи трансформації нової соціальної структури українського суспільства, а також більш якісно нових моделей управління.

Для розуміння взаємозв'язку бухгалтерського обліку і оподаткування із системою управління підприємством розглянемо трактування сутності управління у наукових дослідженнях (табл. 1.1).

Як ми бачимо із наведеної в таблиці інформації, в наукових джерелах по-різному трактується змістовне розуміння «управління»: управління

висвітлюється як «вплив», «дія», «діяльність», «сукупність дій», під впливом яких система переходить з одного стану в інший та відбувається взаємодія об'єктів і суб'єктів управління для цілей досягнення запланованої мети.

С. Ю. Хамініч вважає, що необхідною умовою для виконання процесу управління є використання інформації [63, с. 3].

Таблиця 1.1 – Тракткування терміну «управління» у наукових працях

Автори	Визначення
Гаврилишин Б. Д. [13, с. 731]	Управління – вплив на процес, систему чи об'єкт для збереження їхньої стійкості або переведення з одного стану в інший відповідно до визначених цілей
Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. [39, с. 448]	Управління – цілеспрямована дія на об'єкт для забезпечення його стійкості, зміни стану або поведінки у зв'язку зі зміною обставин
Хамініч С. Ю. [63, с. 3]	Управління – це сукупність взаємопов'язаних дій, обраних на підставі певної інформації та спрямованих на підтримку чи покращення функціонування об'єкта управління відповідно до поставлених цілей
Хміль Ф. І. [65, с. 571]	Управління – цілеспрямований вплив на процес, об'єкт, систему, з метою збереження їх стійкості або переведення з одного стану в інший
Стеченко Д. М., Григорович А. В., Дука А. П. [44, с. 458]	Управління – це вся діяльність, пов'язана з контролем руху ресурсів. Стосовно господарської одиниці в поняття управління включають і всі допоміжні функції, необхідні для ведення бізнесу

Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Давидюк, В. В. Євдокимов, С. В. Легенчук досліджують інформацію як певні відомості, повідомлення, які висвітлюють факти, подію, явище [30, с. 9].

Також науковці стверджують, що економічна інформація охоплює весь обсяг відомостей в економічній галузі, які потрібно фіксувати, групувати, передавати, обробляти та зберігати для цілей використання в системі управління підприємством – в процесах обліку, контролю, планування та аналізу [30, с. 10].

М. С. Пушкар висвітлює економічну інформацію як інструмент, який дозволяє управлінській системі приймати ефективні управлінські рішення, а також як сукупність даних (відомостей, залежностей, повідомлень), що характеризують етап розвитку системи або вказують на вектори змін явищ та процесів господарської діяльності об'єднань, галузей економіки, підприємств як цілісного утворення [57].

Відповідно, ми розглядаємо економічну інформацію в площині проведеного дослідження як відомості певний об'єкт, що призначені для одержання знань про нього для цілей ефективного функціонування системи управління і прийняття обґрунтованих рішень.

Проте, на думку автора, ключові позиції в системі управління підприємством посідає облікова інформація як складова економічної інформації. Вона супроводжує виробничо-господарську діяльність кожного суб'єкта господарювання та всі процеси управління ним. Адже в кожного господарюючого суб'єкта завжди на першому плані виступає правильність, своєчасність і повнота сплати податків.

Змістовне наповнення процесу управління показує, що він спрямовує всю соціально-економічну систему на досягнення поставлених цілей, базуючись на отриманій якісній обліковій інформації. Відповідно, система управління підприємством успішно виконує свої функції шляхом виконання таких етапів, як обґрунтування та прийняття рішень, їх успішна реалізація, а також здійснення контролю за ефективністю та правильністю їх виконання.

Сучасна система управління підприємством в повному обсязі залежить від ефективності функціонування інформаційної бази, створення якої забезпечується обліковою системою господарюючого суб'єкта.

Тільки бухгалтерський облік, який організовано на традиційних правилах і вимогах, базується на основних засадах – як ефективність, повнота, оперативність, доцільність, – надає потрібне, достатнє та якісне інформаційне підґрунтя.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку виникає потреба в нових аналітичних інструментах для формування та представлення даних. Тому система обліку має надавати повний доступ до ключової інформації для цілей прийняття обґрунтованих тактичних і стратегічних рішень. Отже, на основі проведеного дослідження слід зробити висновок, що саме облікова інформація є фундаментальною основою системи управління підприємством, і тому набуває багато особливостей як джерела прийняття обґрунтованих управлінських рішень (рис.1.2).

Облікова інформація, як і кожен вид іншої інформації, має таку особливість, що на всіх етапах використання її обсяг не зменшується. Для отримання охарактеризованої нами інформації в системі управління підприємством можуть застосовуватися різні прийоми та методи, які першочергово повинні забезпечити одержання якісних ознак облікової інформації, до яких належать задоволення потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів, використання достовірних джерел інформації, своєчасність збору, правильність обробки та подання інформації [23].

Під час використання облікової інформації формуються відповіді на запити користувачів, що можна розглянути в наступній послідовності (рис.1.3).

Якщо до розбудови інформаційного суспільства вирішального значення набували власність і капітал, то на етапі інформаційного суспільства відбувається поступовий перехід до обслуговуючої економіки, яка характеризується домінуючою позицією сфери послуг, зокрема надання інформаційних послуг.

Інформація надходить до облікової системи підприємства як із зовнішніх, так і з внутрішніх джерел, які охоплюють офіційні видання, закони, розпорядчі та інструктивні документи, звіти, які містять відкриту офіційну інформацію;

первинні та зведені документи, що включають всі аспекти діяльності суб'єкта господарювання.

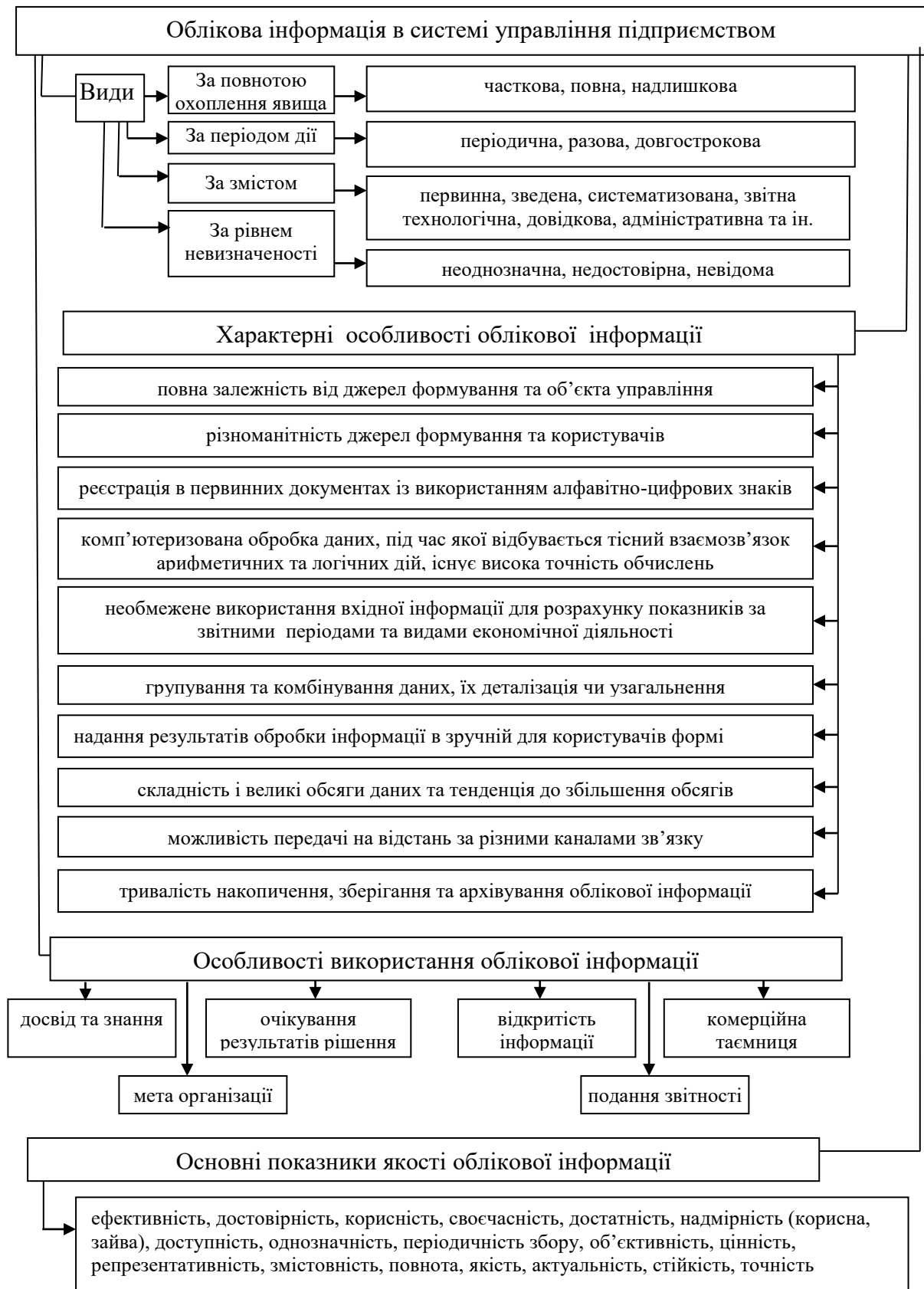

Рисунок 1.2 – Облікова інформація в системі управління підприємством
(Джерело: побудовано автором за [25; 45; 46])

Кожен процес управлінської діяльності пов'язаний із функцією управління людьми, що із практичних позицій слід розглядати як управління соціальними колективами, і який здійснюється, як правило, з допомогою облікової інформації.

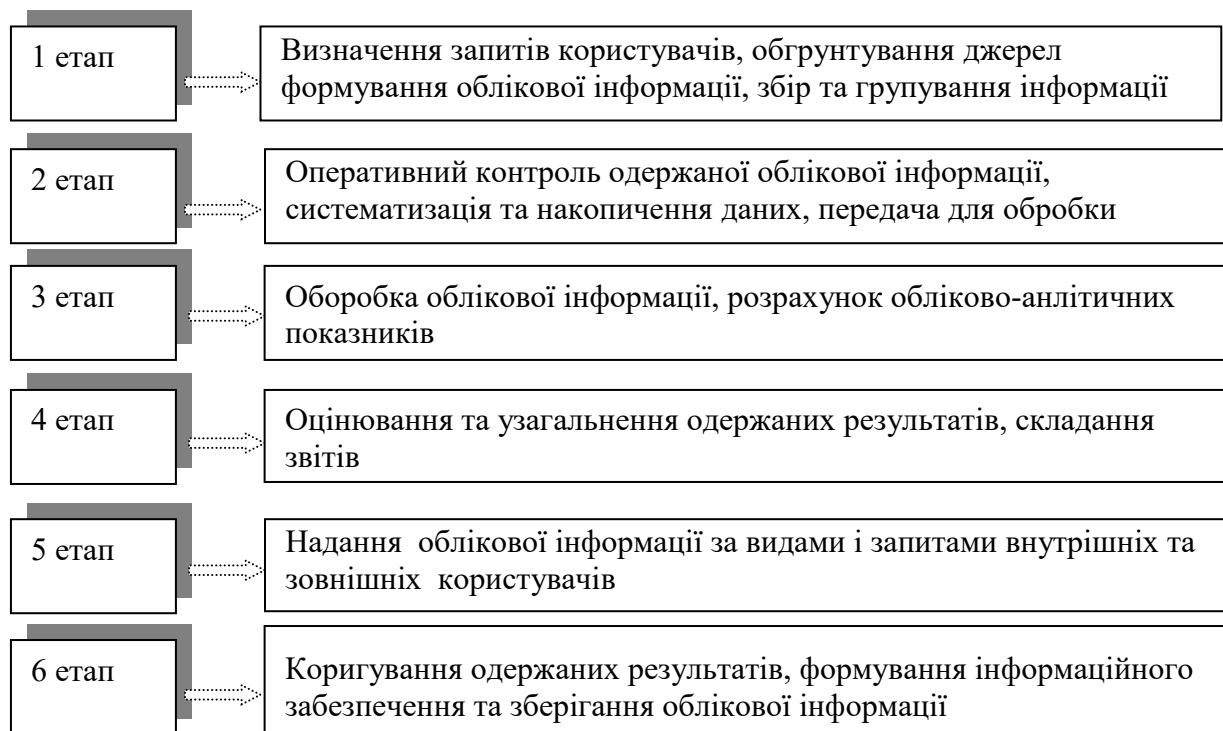

Рисунок 1.3 – Етапи обробки облікової інформації

(Джерело: побудовано автором за [10; 24; 45; 46])

Отже, необхідно зробити висновок, що система управління підприємством – це сукупність усіх підсистем (управлінських процесів, технологій, облікового інформаційного забезпечення), взаємозв'язків між ними, що визначають результативне функціонування підприємства, його подальше фінансово-економічне зростання та реалізацію стратегії сталого розвитку.

На сьогоднішній день внутрішній зміст, а також цілі функціонування сучасних систем обліку фінансово-економічної діяльності підприємств та організацій мають здійснювати пошук нових шляхів підвищення якості інформації та підвищення якості функціонування управлінської системи загалом. Для цього є необхідним впровадження та використання єдиної цифрової облікової платформи.

1.3 Цифровізація як сучасний етап розвитку облікових систем

На сьогоднішній день, за умов цифровізації бізнес-процесів, запровадження і стрімкого розвитку нових концепцій бізнесу також змінюються підходи до методології організації та ведення бухгалтерського обліку, постає необхідність створення сучасної нової концепції бухгалтерського обліку на етапі розвитку цифрової економіки. Запровадження та розвиток цифрових технологій на кожному підприємстві слід досліджувати не тільки як процес запровадження окремих цифрових технологій, але і як повне, системне та динамічне трансформування всіх елементів бізнес-моделі господарюючого суб'єкта для цілей досягнення більш вищої ефективності, а також гнучкості і стійкості до негативних, турбулентних впливів зовнішніх викликів.

Цифровізація бухгалтерського обліку визначає як для облікової системи (табл. 1.2), так і для системи управління загалом низку переваг та тригерів розвитку, до яких має прагнути кожен суб'єкт господарювання, незважаючи на масштаб ведення власного бізнесу.

Це ще раз засвідчує про позитивний вплив цифровізації бухгалтерського обліку на систему управління підприємством загалом, та прийняття управлінських рішень зокрема. Змістовне наповнення такого впливу також полягає в поступовому поглибленні інтеграції різноманітних цифрових рішень, комп'ютерних технологій за всіма напрямками діяльності підприємства – від щоденних, операційних процесів управління до обґрунтування та реалізації завдань стратегічного управління.

Цифровізація надає цілий ряд переваг для господарюючих суб'єктів, проте, існує значна кількість викликів, що можуть уповільнювати даний процес. Зокрема, нерівномірний рівень цифрової підготовки фахівців різних категорій може створювати розрив та протистояння між технологічними можливостями облікових систем та фактичною спроможністю персоналу їх ефективно використовувати.

Таблиця 1.2 – Переваги та тригери розвитку цифровізації облікової системи підприємства

Переваги	Тригери розвитку
Можливість дистанційної роботи	Трансформація системи бухгалтерського обліку під структуру та потреби бізнесу компанії
Автоматизація процесів ведення бухгалтерського обліку	Застосування удосконалених інформаційних технологій
Зростання рівня продуктивності праці	Зниження собівартості продукції, товарів, робіт, послуг
Скорочення документообороту в паперовій формі	Заміна капітальних витрат на операційні
Необхідність постійного підвищення кваліфікації бухгалтерів	Безперервне навчання та самоосвіта працівників підприємств різних категорій
Інтелектуалізація соціально-економічних відносин, підвищення рівня корпоративної культури, формування ефективного інструментарію забезпечення сталого розвитку підприємства	

(Джерело: побудовано автором за [26;45; 59])

Оскільки на сьогоднішній день спостерігаються випереджаючі темпи розвитку цифрових технологій, то такі розриви можуть щоденно зростати. Така ситуація вимагає від кожного працівника безперервного навчання та підвищення кваліфікації. Також постає необхідність побудови комплексних заходів захисту обліково-фінансових даних в цифровому середовищі підприємства [26]. Вченими актуалізується надзвичайно важливе завдання, що перспективи інтеграції цифрових технологій в майбутньому у сферу обліку та оподаткування на основі тісної кореляції із стратегічним розвитком людського

капіталу [67]. Запровадження сучасних цифрових технологій в облікову систему забезпечує підвищення ефективності управління, а також дозволяє зменшити витрати і оптимізувати прийняття рішень [37, с. 32-39; 67]. Це особливо проявляється за результатами аналізу і порівняння облікових та інформаційно-управлінських процесів підприємства, які властиві для багатьох господарюючих суб'єктів, незважаючи на те, що вони можуть здійснювати різні види діяльності (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Порівняння традиційних і цифрових підходів в системі обліку

Критерій	Традиційні методи	Цифрові підходи
Швидкість обробки даних	Низька (за умови використання тільки ручної праці)	Висока завдяки використанню комп'ютерних систем та цифрових технологій
Доступність інформації	Обмежена (можлива переважно із робочого місця бухгалтера)	Доступність у хмарних сховищах у реальному часі
Точність прогнозування	Існує висока ймовірність похибки	Результати прогнозування мають високу точність завдяки аналітичним платформам
Вартість впровадження	Залежить від обсягів виконуваних робіт	Висока (особливо для малих підприємств)
Гнучкість адаптації	Достатня	Висока через інтеграцію модульних систем
Прогнозування тенденцій	Базується на історичних даних	Підтримується алгоритмами машинного навчання

(Джерело: [37, с. 32-39] й доповнено)

У табл. 1.4 наведено узагальнену інформацію щодо вплив процесу цифровізації на змістовне наповнення елементів методу бухгалтерського обліку.

Таблиця 1.4 – Вплив цифровізації на елементи методу бухгалтерського обліку

Елементи методу бухгалтерського обліку	Характеристика впливу цифровізації
1	2
Документування	1. Запровадження технологій безконтактної ідентифікації і електронного документообігу, що полегшує збір і обробку первинної інформації, а також зменшує ризик помилок та спрощує процеси архівації і пошуку документів. 2. Цифрове документування віртуальних і фізичних активів надає змогу точно відстежувати їхню приналежність, а також стан та рух в реальному часі.
Інвентаризація	1. Запровадження технологій радіочастотної ідентифікації (RFID) значно спрощує процес ідентифікації і обліку інвентарних об'єктів для цілей підвищення швидкості та точності інвентаризації. 2. Запровадження безпроводних сканерів дає змогу провести інвентаризацію у віддалених підрозділах, зменшуючи витрати часу і збільшуючи ефективність. 3. Результати інвентаризації можуть бути використані у режимі реального часу, що надає змогу виявляти розбіжності і вживати відповідні заходи.
Оцінювання	1. Запровадження інноваційних методів оцінювання дозволяє ефективно врахувати цифрові активи та інші нові об'єкти обліку. 2. Підвищена точність результатів оцінювання зменшує кількість помилок і забезпечує більш об'єктивне визначення вартості активів.
Калькулювання	1. Використання облікової інформації в реальному часі надає змогу точніше визначати фактичні витрати і швидше реагувати на зміни в системі. 2. Алгоритмізований підхід до розподілу витрат значно спрощує процес визначення собівартості і полегшує аналіз рентабельності продукції, робіт чи послуг.

1	2
Рахунки	1. Багаторівневість аналітичних рахунків і доступ до різних довідників та вимірників надають змогу проводити більш деталізований аналіз і звітування. 2. Розширення системи рахунків для використання нефінансової інформації забезпечує охоплення бухгалтерським обліком і звітуванням широкого спектру даних, які сприяють більш повному розумінню традиційної діяльності підприємства.
Подвійний запис	1. Застосування інноваційних методів аналітичних досліджень полегшує обробку і аналіз інформації, які містяться в рахунках обліку. 2. Цифрові інструменти дозволяють уникнути помилок в кореспонденції рахунків і забезпечити високу точність бухгалтерського обліку.
Балансове узагальнення	1. Поява нових статей балансу, які пов'язані із розвитком цифрової економіки, дають змогу більш повно відобразити активи та зобов'язання, які пов'язані з цифровими активами та криптовалютою. 2. Використання дашбордів та висока професійність суджень бухгалтерів сприяють зростанню ефективності управлінських рішень, що ухвалені на підставі балансової інформації.
Звітність	1. Електронне звітування і адаптація формування звітності щодо цифрового середовища полегшують процес формування і подання фінансової звітності. 2. Персоналізоване розкриття звітної інформації і інтегрованість даних надають змогу краще задовольняти потреби стейкхолдерів і поліпшують комунікацію. 3. Формат iXBRL забезпечує більш ефективну обробку та аналіз фінансової звітності з допомогою автоматизованих засобів.

(Джерело: [48])

Нами в роботі зазначалось раніше про ту особливість запровадження цифрових технологій, що цифрове середовище спричиняє суттєвий вплив на елементи методу бухгалтерського обліку. При цьому, як справедливо

ззначають С.В. Онешко, О.Г. Дроздова, Н.А Іванова, цифровізація не змінює саму сутність методів обліку, але змінює середовище і практику їх застосування [49]. Інформація табл. 1.4 засвідчує, що цифровізація бухгалтерського обліку на кожному підприємстві підвищує оперативність обліково-аналітичних процесів, швидкість обробки інформації, забезпечує точність одержаних даних та суттєво скорочує витрати людської праці на виконання рутинних облікових процедур, що забезпечує інтелектуалізацію, креативність мислення праці бухгалтера та підвищує попит на працю висококваліфікованих фахівців.

Цифровий розвиток системи обліку та оподаткування, а також управлінської системи можливий лише за умови системних інвестицій в освіту, постійний розвиток компетентностей в системі цифрової економіки, а також формування ефективних моделей стабільної співпраці між бізнесом, державними регуляторами та науковими установами.

Відтак, розвиток системи бухгалтерського обліку на сучасному етапі цифровізації суспільно-економічних відносин переважно пов'язаний із широким впровадженням та розвитком інформаційних систем та комп'ютерних технологій, що спрямовуються на активне подолання проблемних аспектів облікової системи в площині розвитку системи управління.

За таких умов до звичних функцій ведення обліку, формування звітності та оподаткування додається завдання консолідації процесів управління та комп'ютерних технологій. Це сприятиме підвищенню якості інформаційного забезпечення окремих користувачів, підрозділів та контрагентів, об'єднаних єдиною цифровою платформою.

При цьому буде відбуватися не лише конвертація даних із паперового формату у цифровий, а також буде забезпечуватися збір, пошук, обробка, синтез та формування звітності, також в автоматичному режимі буде здійснюватись контроль помилок та порівнянності, буде проводитись візуалізація процесів та їхніх результатів. Ключові тенденції сучасного етапу соціально-економічного розвитку у сфері цифрових технологій в бухгалтерському обліку, виділені в наукових працях, узагальнено в табл. 1.5.

Таблиця 1.5 – Ключові тенденції у сфері цифрових технологій в бухгалтерському обліку та в прийнятті управлінських рішень

Тенденція	Опис
Блокчейн	Впровадження технологій блокчейн для забезпечення прозорості та достовірності фінансових транзакцій.
Автоматизація процесів	Впровадження програмного забезпечення для цілей автоматизації рутинних бухгалтерських операцій та облікових процесів.
Аналітика великих даних (Big Data)	Використання аналітики великих даних в практичній діяльності підприємств для отримання глибших бізнес-інсайтів та стратегічного планування.
Штучний інтелект (AI)	Впровадження AI для завдань прогнозування фінансових трендів, автоматизації рутинних завдань, а також для виявлення шахрайства.
Хмарні технології	Перенесення облікових систем та даних у «хмару», що забезпечує доступ із будь-якої точки світу і зменшує витрати на інфраструктуру.
Інтеграція з іншими системами	Комплексна інтеграція бухгалтерських систем із ERP, CRM й іншими бізнес системами для цілей покращення управлінських процесів.
Електронні документи та підписи	Запровадження переходу на електронні документи та підписи для цілей підвищення ефективності облікових процесів та зменшення паперових витрат.
Роботизація процесів (RPA)	Автоматизація часто повторюваних завдань із допомогою роботизованих процесів автоматизації (RPA).
Мобільні технології	Розвиток мобільних додатків для бухгалтерського обліку, що дозволяють доступ до даних і управління обліком через мобільні пристрої.
Кібербезпека	Посилення заходів кібербезпеки для цілей захисту бухгалтерських даних від зловмисних атак та витоків інформації.

(Джерело: [19])

Відповідно, IT-модернізація бухгалтерського обліку в контексті розвитку управлінської системи відповідно до вимог інформаційної економіки повинна містити програмний, інформаційний, організаційний та методичний

компоненти. Дані компоненти постають основними інформаційними системами, які інтегровані навколо web системи, а також поміж собою та із управлінською системою підприємства, оскільки надійна і схильна до удосконалення та розвитку на системній основі інформаційно-аналітична система спроможна забезпечувати автоматизацію процесів управління та підтримку прийняття і реалізації управлінських рішень в розрізі всіх складових діяльності господарюючого суб'єкта. Прагнення підвищити лаконічність, зрозумілість і релевантність інформаційного забезпечення системи управління постає рушійною силою у формуванні ефективної системи бухгалтерського обліку та оподаткування, де буде можливим підпорядкування кожного бізнес-процесу та події управлінським стратегіям та цілям, а кожне завдання буде оцінюватись на ефективність і результативність перед початком його проведення.

Актуалізація цифрової трансформації системи бухгалтерського обліку та оподаткування на засадах інтегрованого підходу в системі управління в майбутньому лише зростатиме, оскільки застосування ІТ-новацій дозволить: розв'язувати нові завдання; здійснювати пошук оптимальних рішень складних виробничо-господарських ситуацій; оптимізувати оподаткування діяльності господарюючого суб'єкта з використанням інструментарію економіко-математичного моделювання, без порушень правил та вимог законодавства; модернізувати концепції обробки і передачі інформації; сприяти підвищенню ефективності облікових процесів.

Як засвідчують теорія і практика, якісний розвиток цифрових сервісів у системі бухгалтерського обліку спроможний забезпечити не лише мінімізацію людського фактору в системі управління підприємством та в системі прийняття управлінських рішень, але й своєчасне отримання повної, достовірної та якісної інформації про здійснювані процеси. За таких умов цифровізація виступає як інструмент розробки, реалізації і використання переваг облікової системи, та системи управління підприємством загалом, що підсилюються ІТ-технологіями.

Такі можливості створюють передумови для цілей побудови такої системи обліку, яка б відповідала на запити користувачів, також містила б інформацію щодо внутрішніх бізнес-процесів та стану зовнішнього середовища, які можуть втілюватись у фінансові та нефінансові показники, із врахуванням соціо-гуманітарних пріоритетів, а також передбачала б запровадження альтернативних методів бухгалтерського обліку, нових об'єктів обліку, одержані результати використання інтегрованих видів обліку в режимі реального часу, із використанням новітніх інформаційних технологій та цифровізації.

Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в обліковий процес дозволить здійснювати повне та ефективне розкриття обліково-управлінської інформації за обсягами, змістом показників, форматом та формою згідно з ідентифікованими інформаційними потребами користувачів. Разом із тим, цифровізація обліково-економічних та управлінських процесів приводить до необхідності перегляду тих професійних компетенцій, які повинні бути в учасників господарського та управлінського процесів. На сьогоднішній день також триває дискусія щодо майбутнього у професії бухгалтера. Зокрема, частина дослідників акцентують увагу на тому, що відбувається втрата обліковими працівниками відповідальних, домінантних позицій в обробленні обліково-економічної та управлінської інформації. Вони вказують на те, що зазначені функції будуть виконуватися спеціально розробленим програмним забезпеченням.

Багато дослідників, навпаки, акцентують увагу на необхідності якісних змін у діяльності та підготовці бухгалтерів як висококваліфікованих фахівців. Стрімкий розвиток цифрових технологій істотно підвищує цінність компетенцій в бухгалтерській діяльності та у відповідних суміжних сферах, особливо в системі управління. Це пов'язано із чинниками розвитку цифрової економіки, а також із зростанням ролі дескриптивної методології облікової системи та поширенням професійного судження [69, с. 60]. Висвітлений в роботі матеріал, а також одержані результати наукового дослідження [37, с. 31-

39], дозволяють нам розглянути концептуальну модель інтеграції цифрових платформ в облікові та аналітичні процеси, а також в систему управління підприємством (рис. 1.4).

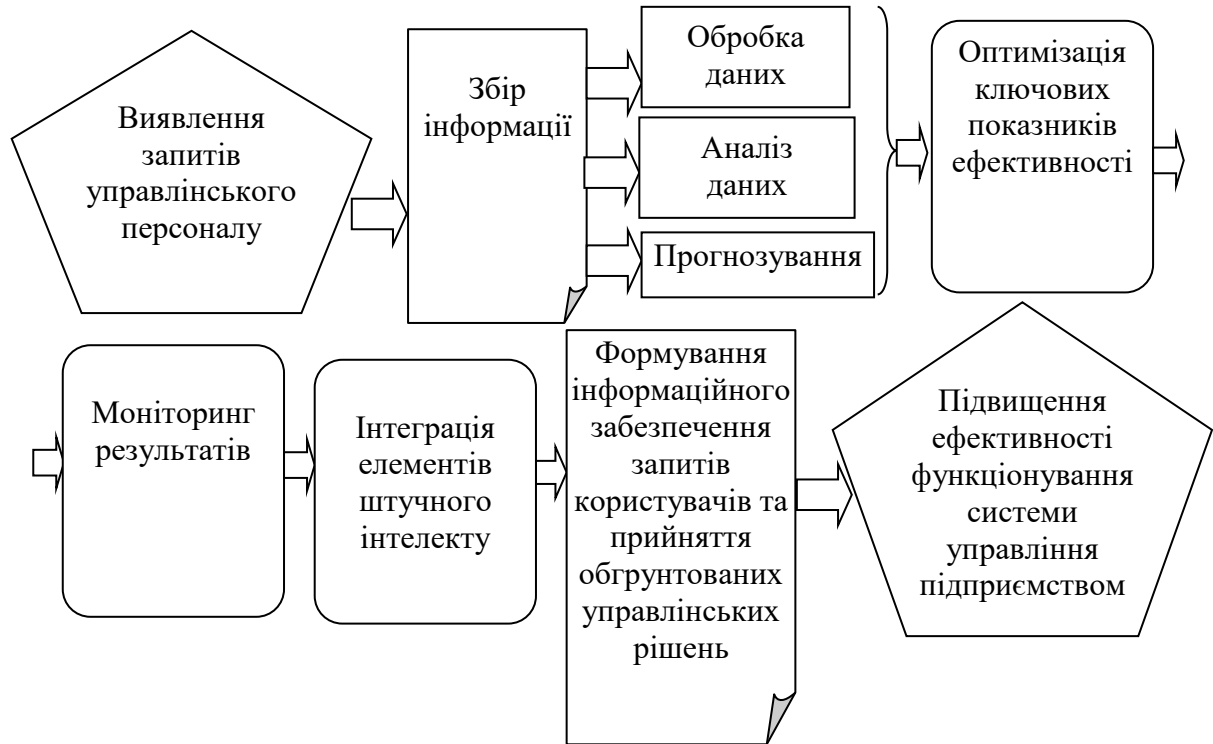

Рисунок 1.4 – Концептуальна модель інтеграції цифрових платформ в облікові процеси та в систему управління підприємством

(Джерело: побудовано автором за [10; 24; 45; 46])

Дана модель передбачає використання комп'ютерних технологій та цифрових платформ на кожному етапі руху облікової інформації та даних, починаючи від збору інформації для запитів управлінського персоналу (менеджерів, маркетологів, вищого керівництва, тощо) до прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Обробка інформації та формування інформаційного забезпечення відображає комплексний підхід та побудову системи управління підприємством, із врахуванням вимог сучасного інтегрованого підходу до управління, де відбувається інтеграція облікової системи, комп'ютерних технологій та цифрових платформ для формування

інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. Це дозволить покращити процеси прогнозування та оптимізувати витрати.

Запропонована модель відображує послідовність цифрової трансформації аналітичних, управлінських та облікових процесів, що виступає основою для цілей подальшої розробки обґрунтованих та адаптованих до реальних умов управлінських рішень.

Висновки до розділу 1

На основі проведеного в першому розділі теоретичного дослідження, нами одержано наступні результати. В роботі показано, що незважаючи на складні соціально-економічні проблеми, що викликані гібридною війною України із Росією, розбудова інформаційного суспільства як в багатьох країнах світу, так і в Україні, продовжується. ІТ-технології, інтегруючись із системою обліку, викликають комплекс стрімких позитивних змін у веденні бухгалтерського обліку та оподаткуванні, у зв'язку із чим професія бухгалтера вимагає обов'язково як знань облікового характеру, так і формування навиків користування новітніми автоматизованими комп'ютерними системами сучасного цифрового середовища.

Запровадження цифровізації обліково-аналітичних систем, підвищення якості інформаційних технологій, формуватиме новий обліково-аналітичний інструментарій та сприятиме збільшенню кількості оновлених чи нових методів бухгалтерського обліку, які будуть спроможні забезпечити їхню гармонізацію із завданнями системи обліку та оподаткування мікро- та макрорівнів.

Завдяки стрімкому прогресу в обліковій сфері для бухгалтера розкриваються широкі можливості в площині прийняття обґрунтованих стратегічних рішень, творчих висновків та формується новий інструментарій комунікацій, за якого з'являються нові можливості спілкування і

консультування, обміну обліковою та управлінською інформацією у дистанційному форматі, що також оптимізує витрати часу багатьох фахівців.

Окрім того, бухгалтерський облік все активніше інтегрується із ІТ-технологіями, і при цьому зазнає стрімких позитивних змін. У відповідності із зазначеними тенденціями розвитку професія бухгалтера сучасності буде базуватись не тільки на знаннях облікового характеру, але і на практичних навиках оволодіння новітніми системами цифрового середовища.

Обґрунтовано, що цифровізація обліку та оподаткування суб'єктів господарювання повинна бути побудована на комплексному підході, який би охоплював всі функції управління (планування, організацію, облік, аналіз, координацію та контроль), де ключові позиції посідає облік і оподаткування, для формування якісного інформаційного забезпечення системи управління підприємством та прийняття обґрунтованих управлінських рішень з метою реалізації оперативних та стратегічних цілей сталого розвитку.

Отже, на основі проведеного дослідження слід зробити висновок, що саме облікова інформація є фундаментальною основою системи управління підприємством, і тому набуває багато нових ознак як джерела прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

На сьогоднішній день, за умов цифровізації бізнес-процесів, запровадження і стрімкого розвитку нових концепцій бізнесу також змінюються підходи до методології організації та ведення бухгалтерського обліку, постає необхідність створення сучасної нової концепції бухгалтерського обліку.

Запровадження та розвиток цифрових технологій на кожному підприємстві слід досліджувати не тільки як процес запровадження окремих цифрових технологій, але і як повне, системне та динамічне трансформування всіх елементів бізнес-моделі господарюючого суб'єкта для цілей досягнення більш вищої ефективності, а також гнучкості і стійкості до негативних, турбулентних впливів зовнішніх викликів.

Запровадження сучасних цифрових технологій в облікову систему забезпечує підвищення ефективності управління, а також дозволяє зменшити витрати і оптимізувати прийняття рішень.

Прагнення підвищити лаконічність, зрозумілість і релевантність інформаційного забезпечення системи управління постає рушійною силою у формуванні ефективної системи бухгалтерського обліку та оподаткування, де буде можливим підпорядкування кожного бізнес-процесу та події управлінським стратегіям та цілям, а кожне завдання буде оцінюватись на ефективність і результативність перед початком його проведення.

2 ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЇЇ ВЛИВ НА СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ТИТАНІУМ ТРИ ПЛЮС»

2.1 Бухгалтерський облік як джерело обліково-аналітичної інформації системи управління ТОВ «Титаніум три плюс»

Діяльність малого підприємництва як особливого сегмента господарського механізму національної економіки України регулюється рядом законодавчих актів. Мале підприємство як складна форма підприємницької діяльності охоплює організацію відносин власності, діяльності, обліку, звітності, що перебуває в площині дії Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

На сьогоднішній день, на території України, кожному господарюючому суб'єкту надзвичайно складно здійснювати успішну діяльність, тому майже половина суб'єктів малого бізнесу перебувають на межі виживання.

У зв'язку із цим на малих підприємствах є вкрай важливим завданням формування інформаційного забезпечення для прийняття оперативних обґрунтованих управлінських рішень. Використання такого підходу є вкрай актуальним і для ТОВ «Титаніум три плюс». Фундаментальним підґрунтям для даного інформаційного забезпечення є побудова системи обліку та оподаткування ТОВ «Титаніум три плюс», на основі використання потенціалу комп'ютерних та цифрових технологій. Основний та інші види діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» представлені на рис. 2. 1.

Виробничо-господарська діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» засвідчує, що підприємство займається оптовою торгівлею залізними виробами, опалювальним та водопровідним устаткуванням, тощо. На підставі інформації публічних джерел можна зробити висновок, що на момент останньої перевірки

ТОВ «Титаніум три плюс» має статус «zareєстровано», борги по заробітній платі чи за різноманітними санкціями відсутні.

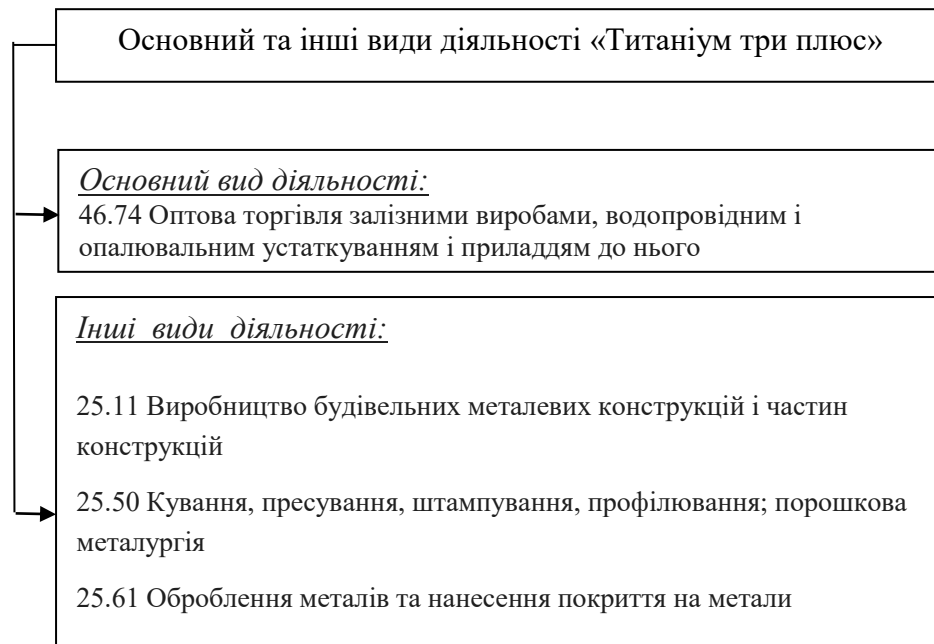

Рисунок 2.1 – Види діяльності ТОВ «Титаніум три плюс»

(Джерело: побудовано автором за результатами державної реєстрації ТОВ «Титаніум три плюс»)

ТОВ «Титаніум три плюс» відчуває багато проблем у веденні фінансово-господарської діяльності. Товариству буває складно здійснювати фінансове забезпечення державного регулювання окремих сфер функціонування (отримання дозволів, тощо), яке часто супроводжується постійними витратами, що можуть мати однакову величину для всіх компаній, незважаючи на масштаб бізнесу (до прикладу, дотримання вимог техніки безпеки, санітарного контролю та інше). Також всі підприємства можуть здійснювати однакові за величиною витрати на формування і передачу звітів, встановлення традиційного обладнання при підготовці до перевірки, або ж згідно вимог компетентних органів. Як правило, підприємства великого бізнесу вказані витрати можуть розподіляти на значно більші обсяги одиниць продукції. Така можливість у малих підприємств, в тому числі і в ТОВ «Титаніум три плюс» відсутня.

Бухгалтерський облік ТОВ «Титаніум три плюс» виступає ключовою складовою системи управління підприємством, і за одержаними у звітності

показниками можна здійснити оперативний аналіз та контроль основних змін, що відбуваються в активах і пасивах товариства.

Зокрема, аналіз активів за звітністю ТОВ «Титаніум три плюс» виконано в табл. 2.1. За результатами проведеного аналізу виявлено такі структурні зміни. Зокрема, частка дебіторської заборгованості в 2023 становила 41,3% і на кінець 2024 року суттєво зросла – до 49,8%. Таке її зростання засвідчує про збільшення обсягів реалізації товарів з відстрочкою платежу, відсутність можливості оплатити товар чи послуги своєчасно, або ж про послаблення платіжної дисципліни клієнтів.

Таблиця 2.1 – Аналіз активів за звітністю ТОВ «Титаніум три плюс» за 2023-2024 рр.

Показник	2023 р., тис. грн	2024 р., тис. грн	Питома вага, % 2023	Питома вага, % 2024	Абсолютне відхилення 2024/2023	Частка відхилення, %
Основні засоби	30,2	21,8	2,26	1,20	-8,4	-27,8
Запаси	754,3	865,3	56,40	47,75	+111,0	- 14,7
Дебіторська заборгованість	552,5	902,4	41,32	49,80	+349,9	+63,4
Грошові кошти в банку	0,1	23,2	0,01	1,28	+23,1	у 232 рази
Всього активів	1337,1	1812,7	100,0	100,0	+475,6	+35,6

(Джерело: побудовано автором за даними звітності ТОВ «Титаніум три плюс» (додаток А))

Величина запасів збільшилась на суму на 111 тис грн, але їх частка у структурі активів ТОВ «Титаніум три плюс» суттєво зменшилась на кінець 2024 року – на 14,7 %. Такі зміни можуть також засвідчувати зменшення частки запасів в загальній структурі активів, і причиною даних змін можуть виступати:

оптимізація збуту та постачання як найважливіших торговельних процесів, підвищення ефективності управління запасами, а також запровадження більш точної системи планування потреб у запасах.

Залишкова вартість оновних засобів ТОВ «Титаніум три плюс» на кінець 2024 року у порівнянні із 2023 роком зменшилася на суму 8,4 тис. грн. Причиною такого зменшення є щомісячне нарахування амортизації, також може бути вибуття основних засобів внаслідок списання або ж переміщення об'єктів. Такі зміни можуть також засвідчувати більш раціональний підхід до використання необоротних активів на ТОВ «Титаніум три плюс».

Також по товариству спостерігається на кінець 2024 року значний приріст грошових коштів – на 23,1 тис. грн, що свідчить про покращення ліквідності ТОВ «Титаніум три плюс».

Загалом, за результатами аналізу динаміки та структури активів слід зробити висновок, що незважаючи на складну ситуацію в національній економіці України, спостерігається незначне зміцнення фінансового стану ТОВ «Титаніум три плюс», зростання вартості мобільних активів та покращення ліквідності. Проте, варто акцентувати увагу на тому, що підприємство має покращити інструментарій управління дебіторською заборгованістю. Це допоможе запобігти ризику зниження оборотності капіталу на перспективу, а також забезпечити стабільний грошовий потік в майбутніх періодах.

Результати аналізу пасивів ТОВ «Титаніум три плюс» узагальнено в табл. 2.2. За інформацією таблиці можна зробити висновок, що впродовж 2023-2024 рр. в структурі пасивів ТОВ «Титаніум три плюс» відбулись певні зміни, які відповідають типу джерел фінансування фінансово-господарської діяльності товариства. Зокрема, загальна сума пасивів збільшилась на 475,6 тис. грн, або на 35,6% у 2024 році порівняно з 2023 роком, що відповідає приросту активів.

Такі зміни характеризуються як позитивні з позицій динаміки валюти балансу, а також із позицій збільшення обсягу фінансових ресурсів, що забезпечують фінансово-господарську діяльність ТОВ «Титаніум три плюс».

Найбільша частка в структурі пасивів відповідає поточним зобов'язанням, частка яких зросла з 92,8% у 2023 році до 94,5% у 2024 році. Збільшення суми зобов'язань на 471,6 тис. грн у 2024 році (або на 38%) відображує орієнтацію товариства на більш ефективне використання кредиторської заборгованості. Водночас велика частка поточних зобов'язань істотно знижує фінансову стійкість ТОВ «Титаніум три плюс» одночасно із збільшенням ризику погіршення ліквідності, що може підсилюватись несприятливими умовами зовнішнього середовища.

Таблиця 2.2 – Аналіз пасивів за звітністю ТОВ «Титаніум три плюс» за 2023-2024 рр.

Показник	2023 р., тис. грн	2024 р., тис. грн	Питома вага, % 2023	Питома вага, % 2024	Абсолютне відхилення 2024/2023	Частка відхилення, %
Капітал	5,0	5,0	0,37	0,28	0	0,0
Прибуток	91,3	95,3	6,83	5,26	+4,0	+4,4
Поточні зобов'язання	1240,8	1712,4	92,80	94,46	+471,6	+38,0
Всього пасивів	1337,1	1812,7	100,0	100,0	+475,6	+35,6

(Джерело: побудовано автором за даними звітності ТОВ «Титаніум три плюс» (додаток А))

Сума власного капіталу ТОВ «Титаніум три плюс» залишається незначною як на кінець 2023 року, так і на кінець 2024 року, що свідчить про незначну частку власних джерел фінансування. Таку ситуацію необхідно покращувати, оскільки в ТОВ «Титаніум три плюс» може формуватись висока залежність від зовнішніх джерел фінансування. Нарощування величини власного капіталу є можливим через додаткові внески засновників чи капіталізацію прибутку.

Сума нерозподіленого прибутку ТОВ «Титаніум три плюс» зросла на 4,0 тис. грн (на 4,4%), що свідчить про одержані позитивні результати: товариство

працює прибутково, і прибуток капіталізується для подальшого розвитку. Проте, сума одержаного прибутку ТОВ «Титаніум три плюс» за 2023-2024 рр. не спроможна забезпечити швидких темпів зростання власного капіталу.

В табл. 2.3 представлено основні показники оцінювання результатів діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» за 2023-2024 рр.

Таблиця 2.3 – Основні показники ТОВ «Титаніум три плюс» за 2023-2024 рр.

Показники	Фактичне значення показника		Відхилення
	2023 рік	2024 рік	2023 р./ 2024 р.
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	1,90	0,99	- 0,91
Коефіцієнт рентабельності активів підприємства	0,14	0,6	-0,08
Коефіцієнт рентабельності діяльності підприємства	0,067	0,051	-0,016
Коефіцієнт оборотності активів	1,02	1,18	+0,16
Коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємства	-	0,014	+0,014
Коефіцієнт покриття	1,05	1,05	-
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,05	1,05	-
Коефіцієнт фінансової стійкості підприємства	0,078	0,059	-0,019

(Джерело: побудовано за даними звітності ТОВ «Титаніум три плюс» (додаток А))

За аналізом основних показників оцінювання результатів діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» за 2023-2024 рр., як показує інформація таблиці, в 2024 році відбувається зниження всіх показників рентабельності товариства. Зокрема, зменшення коефіцієнта рентабельності власного капіталу ТОВ «Титаніум три плюс» відбувалося із 1,90 у 2023 році до 0,99 у 2024 році, що засвідчує недостатню ефективність використання власних фінансових

ресурсів товариства. Попри зниження, значення коефіцієнта рентабельності власного капіталу продовжує бути високим, оскільки суттєво перевищує його загальноприйняте нормативне значення – > 0 , збільшення ($\sim 0,12 - 0,18$).

На кінець 2024 року спостерігається зниження всіх інших показників рентабельності ТОВ «Титаніум три плюс»: рентабельність активів товариства знизилась із 0,14 в 2023 році до 0,06 в 2024 році; рентабельністю діяльності товариства знизилась із 6,7 в 2023 році до 5,1 в 2024 році. Але дані показники продовжують залишатися вище нормативних > 0 , в динаміці бажане збільшення. Це загалом позитивно характеризує діяльність підприємства на теперішній момент часу.

За досліджуваний період обсяг чистого доходу як джерела прибутку продовжував зростати, але прибутковість підприємства при цьому знизилась. Основною причиною зниження прибутковості є зростання витрат. Значення коефіцієнта оборотності активів ТОВ «Титаніум три плюс» зросло із 1,02 в 2023 році до 1,18 в 2024 році. Така динаміка є позитивною, і показує прискорення обороту вкладених в активи коштів, що також відображує відповідність коефіцієнта нормативним вимогам. Завдяки цьому чиннику ТОВ «Титаніум три плюс» більш ефективно використовує наявні ресурси для одержання прибутку. Коефіцієнт загальної ліквідності та коефіцієнт покриття по товариству за досліджуваний період 2023-2024 рр. становить 1,05 (без відхилень). Практично значення даних коефіцієнтів відповідає обґрунтованому нормативному значенню (>1), проте, перебуває в межах мінімально допустимого значення. Це вказує на обмежений потенціал платоспроможності ТОВ «Титаніум три плюс».

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності на кінець 2024 року становить 0,014 суттєво нижче нормативу (нормативне значення – > 0 , позитивною також вважається тенденція до збільшення), що свідчить про незначний обсяг власних грошових коштів для термінового погашення зобов'язань. Значення коефіцієнта фінансової стійкості ТОВ «Титаніум три плюс» зменшилося з 0,078 у 2023 році до 0,059 у 2024 році, що підтверджує не

достатньо позитивні зміни в структурі капіталу товариства. Отже, основними джерелами ТОВ «Титаніум три плюс» у 2023-2024 рр. є поточні зобов'язання, а частка власного капіталу товариства є дуже малою.

Підводячи підсумки аналізу за обліковою звітністю 2023-2024 рр., варто зазначити, що на кінець досліджуваного періоду ТОВ «Титаніум три плюс» вдалось забезпечити зростання обсягів діяльності та покращення показників ділової активності. Проте, дана позитивна динаміка одночасно пов'язується із зниженням значень показників фінансової стійкості і показників рентабельності. Для покращання результативності діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» доцільно нарощувати величину прибутку та власного капіталу.

2.2 Організаційні аспекти бухгалтерського обліку та оподаткування як складової системи управління ТОВ «Титаніум три плюс»

На сьогоднішній день ТОВ «Титаніум три плюс», як і всі інші суб'єкти, функціонує в надскладних умовах, що викликані повномасштабною війною, розпочатою Росією 24 лютого 2022 р. Це є головною першопричиною виникнення багатьох загроз і викликів зовнішнього середовища, як для кожного з нас, так і для бізнесу. Ми поділяємо позицію науковців, що важливим ключовим елементом, який відіграє важливу роль у формуванні основ інформаційної та економічної безпеки, а також сприяє стійкості в складних умовах і відновленню суспільства, виступає інноваційний розвиток [47]. Традиційні знання про інновації засвідчують, що вони стимулюють розвиток різних галузей економіки, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на внутрішніх та міжнародних ринках, посилення рівня захисту несанкціонованого втручання тощо. Для кожного господарюючого суб'єкта важко визначати тенденції інноваційного розвитку в умовах, коли в країні йде війна, але надзвичайно важливою є обгрунтована думка, що запровадження

інновацій набуває вкрай важливого значення для розвитку суспільства та кожного господарюючого суб'єкта.

Одним із важливих напрямів інноваційного розвитку для всіх підприємств України, також для ТОВ «Титаніум три плюс», виступає диджиталізація системи обліково-інформаційного забезпечення. Тоді система буде спроможною забезпечувати прийняття своєчасних та обґрунтованих управлінських рішень. Відповідно, в широкому розумінні цифровізація передбачає запровадження цифрових технологій для цілей збору, зберігання, обробки, аналізу та представлення інформації про фінансово-господарську господарську діяльність господарюючого суб'єкта.

У воєнний час стан та рівень розвитку обліково-інформаційної системи та якість інформаційного забезпечення ТОВ «Титаніум три плюс», як і кожного підприємства, впливає на швидкість реагування на складні виклики зовнішнього середовища, дозволяє підприємству об'єктивно та оперативно оцінювати поточну ситуацію, розробляти обґрунтовані стратегії адаптації до нових умов, а також до виживання. Із цієї причини особливої актуальності та значимості набуває напрям дослідження сучасних тенденцій цифровізації облікової системи та її впливу на систему управління підприємством, формування інформаційного забезпечення та визначення основних векторів розвитку, що передбачають виділення шляхів покращання цифровізації системи обліку та забезпечення її стійкості в складних умовах.

ТОВ «Титаніум три плюс» забезпечує ведення обліку та оподаткування з моменту створення та державної реєстрації підприємства. Проте, його організаційні аспекти та система облікового відображення діяльності мають багато особливостей. Першопричиною цього є те, що ТОВ «Титаніум три плюс» належить до особливої категорії малих підприємств – мікропідприємств. Згідно закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» до мікропідприємств належать ті підприємства, критерії яких на дату формування річної фінансової звітності за поточний рік, що передуює звітному, мають відповідати щонайменше хоча б двом із визначених критеріїв: балансова

вартість всіх активів підприємства становить до 350 тисяч євро включно; середня кількість працівників перебуває в межах до 10 осіб включно за поточний рік; чистий дохід від реалізації послуг, товарів, робіт чи продукції становить до 700 тисяч євро також включно. Для ТОВ «Титаніум три плюс», як і для інших підприємств, бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку. Вся фінансова, статистична, податкова та інші види звітності, при складанні яких використовують грошовий вимірник, складаються тільки за даними бухгалтерського обліку. Тим мікропідприємствам, окрім підприємств, які становлять суспільний інтерес, а також не зареєстровані платниками, що сплачують податок на додану вартість, дозволено узагальнювати інформацію в регістрах з ведення бухгалтерського обліку без подвійного запису. ТОВ «Титаніум три плюс» є зареєстрованим платником податку на додану вартість, тому має узагальнювати інформацію про діяльність в регістрах із ведення бухгалтерського обліку із використанням подвійного запису.

Згідно до законодавства та установчих документів за правильність організації та ведення обліку відповідає власник ТОВ «Титаніум три плюс». Для цілей забезпечення ведення бухгалтерського обліку товариством було прийнято рішення обрати таку форму його організації: одержання послуг спеціаліста з ведення бухгалтерського обліку, який зареєстрований як підприємець, що займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи. Хоча дана форма організації обліку потребує дещо іншого, а ніж традиційний, підходу за напрямками організації та послідовності відображення господарських операцій в обліковій системі, вона є важливою для підприємств. Так, адміністрацією ТОВ «Титаніум три плюс» було встановлено порядок та послідовність документування господарських операцій, у зв'язку із щоденною неприсутністю бухгалтера на робочому місці. Адміністрацією товариства також було здійснено перерозподіл розпорядчих функцій керівного персоналу підприємства, і було надано права на підписання документів тільки керівнику товариства. Таку організаційну особливість було зазначено в розпорядчому документі ТОВ «Титаніум три плюс» про надання права на

підпис облікових документів працівникам товариства, який є важливим елементом організації бухгалтерського обліку на кожному підприємстві. Окрім того, графік документообороту обов'язково повинен враховувати умови бухгалтерської перевірки та обробки первинних документів згідно угоди третьою стороною (тобто, на договірних засадах). Також в графіку документообороту ТОВ «Титаніум три плюс» зазначено терміни вчасної передачі документів для бухгалтерського контролю та обробки виконавцю бухгалтерського обліку. Він може отримувати їх тільки кілька разів на місяць, Проте, даний фахівець має забезпечувати вчасність складання та подання бухгалтерської і фінансової звітності.

ТОВ «Титаніум три плюс» для правильної організації бухгалтерського обліку самостійно: розроблено облікову політику, визначено її умови за погодженням із власниками та закріплено в наказі про облікову політику; обрано форму бухгалтерського обліку як упорядковану систему реєстрів бухгалтерського обліку, а також систему порядку та способу реєстрації й узагальнення інформації в даних реєстрах із додержанням єдиних встановлених законодавством засад, із обов'язковим урахуванням особливостей своєї фінансово-господарської діяльності та технологій обробки облікової інформації про проведені ТОВ «Титаніум три плюс» господарські операції. Також власниками ТОВ «Титаніум три плюс» у співпраці із бухгалтером розроблено систему та форми управлінського (внутрішньогосподарського) обліку, звітності та контролю проведених у товаристві фінансово-господарських операцій, визначено права відповідальних працівників на підписання бухгалтерських документів. У ТОВ «Титаніум три плюс» таке право надано директору (власнику) товариства. Також директором і бухгалтером товариства затверджено: технологію обробки облікової інформації; правила документообороту; робочий план рахунків та форми, зміст і періодичність складання та подання реєстрів аналітичного обліку.

Підставою для відображення в системі бухгалтерського обліку проведених господарських операцій виступають первинні документи. Для цілей

контролю і впорядкування одержаної на підставі первинних документів облікової інформації про діяльність ТОВ «Титаніум три плюс» складаються зведені облікові документи. Загалом ті первинні документи, що створені автоматично, перебувають в електронній формі та обробляються програмним забезпеченням інформаційно-комунікаційної системи підприємства, застосовуються у системі бухгалтерського обліку тільки за умови наявності накладеного на первинні документи електронного підпису або печатки із суворим дотриманням вимог щодо законодавства про електронний документообіг та про електронні документи. Первинні документи, складені в обліковій системі ТОВ «Титаніум три плюс» в електронній формі, застосовуються у бухгалтерському обліку за умови дотримання вимог законодавства про електронні документи та електронний документообіг. На підставі первинних документів в обліковій системі ТОВ «Титаніум три плюс» в електронній формі формуються зведені реєстри обліку по кожному рахунку окремо (до прикладу, по рахунках витрат: 92 (рис. 2.2) і по рахунку 93 (рис. 2.3)).

3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	ТОВ «Титаніум три плюс»									
2	Оборотно-сальдова відомість по рахунку 92 за 2024 р.									
4	Виведені дані:		БО (дані бухгалтерського обліку)							
6	Рахунок	Сальдо на початок періоду	Обороти за період		Сальдо на кінець періоду					
7	Подразделения	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит			
8	Статті затрат									
9	92			2 947 605,20	2 947 605,20					
10	<...>				2 947 605,20					
11	<...>				2 947 605,20					
12				130 138,66						
13	92-801 Будівельні матеріали			2 260,60						
14	92-801 Бумага та бланочна продукція			1 223,12						
15	92-801 Інші матеріали			1 825,46						
16	92-801 Марки та маркіровочна продукція			387,50						
17	92-801 Хім. матеріали			214,79						
18	92-803 Паливо та ГСМ			7 356,30						
19	92-806 Заласні частини авто на ремонті			686,68						
20	92-806 Інші заласні частини			1 327,00						
21	92-84 використання опор			48,00						
22				1 820,00						
23				600,00						
24	зем. ділянки									
24	92-84 Комісія банку			10,00						
25	92-84 комунальні послуги			43,49						
26	92-84 Нотаріальні послуги			3 115,00						
27	92-84 Обробка даних і видача сертифіката			200,00						
28	92-84 Опалення К-П			2 151,59						
29	92-84 Оренда приміщення			10 711,41						
30	92-84 Техн. облс. картриджів			398,33						
31	Амортизація інших необоротних активів 92-832			288,57						
32	Амортизація ОС 92-831			56 578,81						

Рисунок 2.2 – Оборотно-сальдова відомість з обліку адміністративних витрат ТОВ «Титаніум три плюс»

(Джерело: система обліку ТОВ «Титаніум три плюс»)

При цьому необхідно зауважити, що неістотні недоліки, які можуть бути виявлені в документах, що відображують відомості про певну господарську операцію ТОВ «Титаніум три плюс», не можуть бути підставою для невизнання законності проведення господарської операції, із врахуванням тієї умови, що зазначені недоліки не перешкоджають умові ідентифікувати особу, яка брала безпосередню участь у проведенні даної господарської операції, а також містять інформацію про назву підприємства, яке приймає участь в господарській операції та від імені якого складено даний документ, дату укладання документа, обсяг і зміст господарської операції тощо.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	ТОВ «Титаніум три плюс»									
2	Оборотно-сальдова відомість по рахунку 93 за 2023 р.									
4	Виведені дані: БО (дані бухгалтерського обліку)									
6	Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду				
7	Статті затрат	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит			
8	93			5 992,45	58,45					
9	<...>				2,45					
10	93-84 Поліграфічні послуги			0,00						
11	93-84 Рекламні послуги			27,16						
12	93-801 Бланочна та паперова продукція			151,18						
13	93-801 Інші матеріали			90,00						
14	93-801 Марки та маркіровочна продукція			1 044,00						
15										
16	93-84 Виготовлення та встановлення банарної сітки			40,00						
17	93-84 Ремонт меблів			400,00						
18	Амортизація ОС 93-831			245,00						
19	ЄСВ 93			497,60						
20	Зарплата 93			3 155,00						
21	Разом			596 845,00	592,45					
22										

Рисунок 2.3 – Оборотно-сальдова відомість з обліку збутових витрат

ТОВ «Титаніум три плюс»

(Джерело: система обліку ТОВ «Титаніум три плюс»)

Узагальнена інформація бухгалтерського обліку містить всі необхідні та достовірні дані про результати діяльності ТОВ «Титаніум три плюс», тому товариство зобов'язане складати всю фінансову звітність тільки на підставі інформації бухгалтерського обліку. Фінансова звітність ТОВ «Титаніум три плюс» підписується директором (власником) товариства згідно визначеного законодавством порядку. Для мікропідприємств, до яких належить ТОВ «Титаніум три плюс», встановлено скорочену за показниками

бухгалтерського облку фінансову звітність, яка містить баланс і звіт про фінансові результати.

Специфіку організації та ведення бухгалтерського обліку ТОВ «Титаніум три плюс» обумовлюють невелика кількість господарських операцій, особливості організаційно-правової структури товариства, незначні обсяги діяльності, мала чисельність працівників, вид господарської діяльності. Кореспонденція рахунків, що відображує основні господарські операції з діяльності ТОВ «Титаніум три плюс», представлена в табл. 2.4.

Також ТОВ «Титаніум три плюс» можна за власним бажанням обирати спрощену чи загальну систему оподаткування, які передбачені в Податковому кодексі [6]. Спрощена система обліку, оподаткування та звітності належить до особливого механізму справляння податків та зборів, який встановлює заміну сплати визначених Податковим кодексом податків і зборів, на сплату єдиного податку. Умови порядку нарахування та сплати єдиного податку також визначаються Податковим кодексом України, та дозволяють одночасно впроваджувати спрощену систему обліку і звітності.

Спрощена система оподаткування для малих підприємств неодноразово змінювалася із часу свого запровадження. Такі зміни стосувалися: величини ставки єдиного податку; послідовності його нарахування; переліку тих податків, заміна яких здійснювалась єдиним податком; критеріїв та передумов надання підприємствам і фізичним особам-підприємцям дозволу на запровадження спрощеної системи оподаткування. На сьогоднішній день спрощена система оподаткування здійснює поділ платників єдиного податку на чотири групи, механізми нарахування та сплати єдиного податку, визначає обмеження для запровадження єдиного податку за видами діяльності, рівнем доходу та кількістю працівників.

При виборі податкового режиму ТОВ «Титаніум три плюс» для оцінювання можливостей та доцільності переходу на сплату єдиного податку та спрощену систему оподаткування було мінімізовано кількість фізичних показників, що були використані при розрахунку даного податку. Під час

наступних періодів обраний податковий режим підлягав щорічному перегляду на предмет актуальності для цілей можливості зміни, за виникнення умови, якщо фінансові вигоди від його запровадження істотно скорочуються.

Таблиця 2.4 – Кореспонденція рахунків з відображення основних господарських операцій обліку та оподаткування діяльності ТОВ «Титаніум три плюс»

Зміст проведених господарських операцій	Дебет рахунку	Кредит рахунку
Відвантажено товари покупцям згідно угоди на реалізацію на основі відпускнуї (договірної) вартості, відображено (визнано) суму доходу, в тому числі ПДВ	361	702
Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ, що розрахована за встановленою ПКУ ставкою до величини одержаного доходу від реалізації	702	641
Списано на собівартість вартість реалізованого товару за обліковою вартістю (покупними цінами)	902	281
Надійшла сума боргу від покупців	311	361
Відображено суму єдиного податку підприємства, що нарахована за звітний період (місяць)	92	641
Відображено адміністративні витрати	92	66, 65,68
Відображено збутові витрати	93	63, 68
Списання на фінансові результати підприємства в кінці звітнього періоду: суми чистого доходу від реалізації товарів	702	791
собівартості товарів	791	902
суми нарахованого єдиного податку підприємства	791	92
Визначено і списано фінансовий результат (прибуток) підприємства	791	441

(Джерело: система обліку ТОВ «Титаніум три плюс»)

Для малих підприємств та мікропідприємств, до яких належить ТОВ «Титаніум три плюс», а також підприємств, що ведуть спрощений облік

витрат і доходів, передбачена скорочена за системою показників фінансова звітність в складі звіту про фінансові результати та балансу, порядок складання і форми яких визначено НП(С)БО 25 [5]. Мікропідприємства, включаючи ТОВ «Титаніум три плюс», складають фінансову звітність (форми 2-мс та 1-мс). Таку ж звітність складають підприємства, що ведуть спрощений бухгалтерський облік витрат і доходів, як передбачено Податковим кодексом (платники єдиного податку).

Малі підприємства, які не належать до категорії мікропідприємств, та які не ведуть спрощений бухгалтерський облік витрат і доходів, складають фінансову звітність малого підприємства (форми 1-м та 2-м) [5].

При цьому варто акцентувати увагу на тому, що НП(С)БО 25 не надає права малим підприємствам здійснювати вибір між Фінансовою звітністю мікропідприємства (форми № 1-мс, 2-мс) і Фінансовою звітністю малого підприємства (форми № 1-м, № 2-м). Тому досліджуване підприємство ТОВ «Титаніум три плюс» як мікропідприємство за власним бажанням не зможе звітувати за формами № 1-м та № 2-м. Але, скласти повноформатну фінансову звітність, передбачену НП(С)БО 1 [5], такому підприємству дозволено. Проте, ТОВ «Титаніум три плюс», даний варіант не обирається. Згідно із п. 2 розд. II НП(С)БО 1 [5] мікропідприємствам, а також малим підприємствам надано право самостійно визначати доцільність формування та подання фінансової звітності за тими формами, які наведені в НП(С)БО 25. Відповідно, малому підприємству надано право самостійно вирішувати, який комплект звітності необхідно подавати: скорочену форму фінансової звітності відповідно до НП(С)БО 25, або ж повний річний комплект бухгалтерської фінансової звітності [5] і проміжний комплект в складі Звіту про фінансові результати та Балансу [5]. Така умова має зазначатися у наказі про облікову політику малого підприємства.

Вищезазначене засвідчує, що організація і методика ведення обліку та оподаткування ТОВ «Титаніум три плюс» має свої особливості. Основою організації обліку ТОВ «Титаніум три плюс» є належно сформована концепція

обліку товариства, що закріплюється в наказі про облікову політику. Відповідно, організація і методика ведення обліку малих підприємств має тісний взаємозв'язок з обраною системою оподаткування. Із врахуванням вимог законодавства та обсягів здійснюваної діяльності, ТОВ «Титаніум три плюс» самостійно обрано форму бухгалтерського обліку, згідно якої визначено побудову облікових реєстрів. Відповідно, вибір форми має високу залежність від того, які вимоги будуть поставлені перед бухгалтерським обліком у системі управління діяльністю ТОВ «Титаніум три плюс».

2.3 Особливості використання цифрових технологій в бухгалтерському обліку та оподаткуванні підприємства ТОВ «Титаніум три плюс»

Бухгалтерський облік є складним механізмом. Його призначення складається у забезпеченні управлінської системи будь-якого суб'єкта господарювання інформацією для прийняття ефективних рішень. Сукупність облікових відомостей про стан і зміни господарських засобів і зобов'язань підприємства дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення. Крім того, надає можливість реалізувати контроль за їх виконанням, а отже, за правильністю і повнотою використання усіх наявних ресурсів, за чіткістю роботи підприємства в цілому. Враховуючи важливість бухгалтерського обліку для ефективної господарської діяльності, необхідним є його налагоджене і раціональне функціонування [5].

І саме тому організація бухгалтерського обліку виступає одним із найсуттєвіших напрямків розвитку та ефективної діяльності малого підприємництва.

Поняття «організація» передбачає впорядкування і налагодження діючої системи обліку. Організація бухгалтерського обліку виступає як стадія процесу формування системи бухгалтерського обліку і управління. Саме її структура

сприяє виявленню сутності та змісту системи бухгалтерського обліку, зумовлює створення цієї системи і реалізується в ній.

Для комп'ютеризації ведення бухгалтерського обліку ТОВ «Титаніум три плюс» на підприємстві використовується комп'ютерна програма – Microsoft Office Excel. Ця програма є складовою офісного пакета Microsoft Office, і являє собою табличний процесор для роботи із електронними таблицями. У ТОВ «Титаніум три плюс» потенціал Excel активно використовується для ведення обліку, оформлення багатьох документів, складання розрахунків та створення діаграм. ТОВ «Титаніум три плюс» використовує також Microsoft Office Excel для створення нескладної бази даних. Також Microsoft Office Excel може запропонувати для оперативного контролю розгорнуту схему рахунку (рис. 2.4), без складних діаграм, аналіз інформації по якому дозволить приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Субконто/Без деталізації	Поч. Дт	Поч. Кт	Оборот по Дт	Оборот по Кт	Кін. Дт	Кін. Кт
кред. дов. №010/42-0-1/158		405 000,00				405 000,00
кред. дов. №010/42-0-1/158		-405 000,00				-405 000,00
Итого развернутое	405 000,00	405 000,00			405 000,00	405 000,00
Итого						

Рисунок 2.4 – Розгорнута схема рахунку (журнал-ордер і відомість по ньому) для оперативного контролю та прийняття рішень в ТОВ «Титаніум три плюс»
(Джерело: система обліку ТОВ «Титаніум три плюс»)

Організація бухгалтерського обліку – це «фундамент» і невід'ємний елемент системи бухгалтерського обліку. Вона забезпечує збереження,

раціональне функціонування і удосконалення системи бухгалтерського обліку, виконання покладених на неї функцій та завдань, ефективну діяльність підприємства [3]. ТОВ «Титаніум три плюс» як мале підприємство організовує облік згідно вимог чинного законодавства, із застосуванням спрощеної форми ведення обліку для малих підприємств, на високому рівні. Бухгалтерський облік частково коп'ютеризовано, частково ведеться вручну.

Високий рівень ведення бухгалтерського обліку діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» забезпечує збереження власності майна підприємства, а також його відображення у фінансовій звітності.

Зазначене вище підтверджує важливість інформатизації та цифровізації облікових і аналітичних процесів фінансово-господарської діяльності як для мікропідприємств, так і для малих, середніх та великих підприємств. Цифровізація як складова процесу інформатизації виступає основою сучасного етапу підвищення якості інформаційного забезпечення для цілей зростання конкурентоспроможності за умов цифрової трансформації економіки.

Відтак, одним із важливих завдань бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» є його ключова роль у прийнятті управлінських рішень. Облікова система надає своєчасну, точну та достовірну фінансову інформацію. Переважно, усе відбувається оперативно, із використанням цифрових технологій. Тому бухгалтерський облік дозволяє менеджменту підприємства ухвалювати обґрунтовані, справедливі рішення щодо операційних стратегій, інвестиційних можливостей та розподілу ресурсів. Наприклад, з допомогою фінансової звітності ТОВ «Титаніум три плюс», такої як баланси і звіти про фінансові результати, керівництво підприємства отримує об'єктивну інформацію про фінансовий стан товариства, його ефективність та види фінансово-господарських процесів, що потребують поліпшення.

Крім того, бухгалтерський облік ТОВ «Титаніум три плюс» забезпечує дотримання товариством стандартів, нормативних вимог і законів. Завдяки цьому підвищується прозорість і надійність проведених господарських операцій та інформаційного забезпечення, а також посилюється довіра між

всіма зацікавленими сторонами, включно із регулюючими органами, кредиторами та інвесторами.

На сьогоднішній день національний ринок цифрових та комп'ютерних технологій представлено багатьма інноваційними рішеннями, онлайн-сервісами та інструментами, які використовуються в системі бухгалтерського обліку (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Сучасне програмне забезпечення бухгалтерського обліку

Вид облікових процесів	Програмне забезпечення
Автоматизація обліку	Іноземне ПЗ: SAP Bussiness One, Microsoft Dynamics365 Business Central, Net Suite, Zoho Books, Xero, Fresh Books, Quick Books та ін. Вітчизняне ПЗ: Дебет Плюс, ISPro, Agrianalytica, MASTER Бухгалтерія, Book Keeper, SMARTFIN.UA, Універсал ERP, Н-profit, Zarplata 24, UIS.WMS, Sivers Торгівля та ін.
Електронний документообіг	FREDO, Deals, Schrif, EDIN, Вчасно та ін.
Звітність	Арт-звіт плюс, Електронний кабінет платника податків, Соната, Єдине вікно подання електронної звітності (безкоштовні сервіси від ДПС України), MEDocIS, iFin, ERP Foss та ін.
Інвентаризація	INVENTORY, Dilovod, EVIDEI, ERPJS та ін.

(Джерело: [47])

Потрібно акцентувати увагу і на тому, що бухгалтерський облік можна вважати інструментом управління всередині підприємства. Зокрема, підтримуючи точний облік активів та пасивів, бухгалтерський облік забезпечує захист ресурсів ТОВ «Титаніум три плюс» та їхнє правильне використання

відповідно місії та організаційних цілей. Зазначена інформація набуває неоціненного значення для розв'язання завдань виявлення слабких і сильних сторін, формулювання стратегій покращення, а також постановки реалістичних цілей з метою майбутнього розвитку і зростання.

Відповідно, значення та сутність бухгалтерського обліку ТОВ «Титаніум три плюс» полягають у його призначенні виступати фундаментальним інструментом для прийняття обґрунтованих рішень, підзвітності, оцінки ефективності, дотримання вимог та комунікації. І цьому першочергово сприяють сучасні автоматизовані технології ведення обліку та діджиталізація.

ТОВ «Титаніум три плюс» використовує в своїй діяльності такі програмні продукти як «Електронний кабінет платника податків», MEDocIS, «Вчасно».

Напрями цифровізації облікової інформації та її використання в управлінні ТОВ «Титаніум три плюс» характеризуються особливостями, властивими переважній більшості українських підприємств, як відображує таблиця, подана нижче (табл. 2.6).

Також, бухгалтерський облік із використанням відповідного забезпечення підвищує якість комунікацій і прозорість у внутрішніх та зовнішніх процесах підприємства. До прикладу, за внутрішніми фінансово-господарськими процесами ТОВ «Титаніум три плюс» бухгалтерський облік надає управлінському персоналу необхідну інформацію про завдання та якість виконання завдань відповідальними особами, показники ефективності та фінансові цілі, сприяючи розвитку культури та відповідності одержаних результатів цілям товариства.

Щодо зовнішніх фінансово-господарських процесів ТОВ «Титаніум три плюс», то бухгалтерський облік надає інформацію про результати діяльності товариства зацікавленим сторонам, таким як регулюючі органи, кредитори та клієнти, тим самим підвищуючи надійність і довіру.

Таким чином, вдосконалені інструменти та технології бухгалтерського обліку, що побудовані на інформатизації та цифрових технологіях,

забезпечують поступовий перехід від традиційного ведення облікових записів до стратегічної ролі у виконанні бухгалтерської функції.

Таблиця 2.6 – Облікова інформація в управлінні ТОВ «Титаніум три плюс»

Обліковий процес	Напрями використання та цифровізації облікової інформації
Господарські операції	Події із господарського життя, що призводять до зміни у структурі господарських засобів або джерел їх утворення
Факти господарського життя	Формується великий обсяг обліково-економічної інформації, що не обробляється обліковими методами
Облікові реєстри	Надання облікової інформації, що розмежована пооб'єктно і за функціональними ознаками та за документальної форми реєстру
Рахунки бухгалтерського обліку	Систематизація облікових даних в розрізі об'єктів з допомогою бухгалтерських рахунків, а також відображення взаємозв'язків між об'єктами, і деталізація облікової інформації про всі об'єкти у розрізі функціональних ознак
Кореспонденція рахунків	
Первинні та зведенні документи	Ідентифікація облікових відомостей у розрізі господарських операцій з допомогою первинних і зведених документів
Фінансова звітність	Узагальнення і систематизація облікової інформації згідно із визначеним форматом

(Джерело: [8])

Бухгалтерами можуть використовуватися такі інструменти, щоб надавати важливу інформацію про ефективність бізнесу, обґрунтовувати області для цілей зниження витрат та консультувати щодо інвестиційних можливостей господарюючих суб'єктів. Даний стратегічний внесок набуває вирішального

значення для тих компаній, які прагнуть перейти на активні цілі реалізації принципів сталого розвитку. Надаючи надійну і точну фінансово-облікову інформацію, бухгалтерський облік сприятиме підприємствам знижувати ризики, ефективно управляти своїми ресурсами, а також досягати своїх основоположних цілей в динамічному бізнес-середовищі.

Висновки до розділу 2

На сьогоднішній день, на території України, кожному господарюючому суб'єкту надзвичайно складно здійснювати успішну діяльність, тому майже половина суб'єктів малого бізнесу перебувають на межі виживання. У зв'язку із цим на малих підприємствах є вкрай важливим завданням формування інформаційного забезпечення для прийняття оперативних обґрунтованих управлінських рішень. Використання такого підходу є вкрай актуальним і для ТОВ «Титаніум три плюс». Виробничо-господарська діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» засвідчує, що підприємство займається оптовою торгівлею залізними виробами, опалювальним та водопровідним устаткуванням, тощо.

Бухгалтерський облік ТОВ «Титаніум три плюс» виступає ключовою складовою системи управління підприємством, і за одержаними у звітності показниками можна здійснити оперативний аналіз та контроль основних змін, що відбуваються в активах і пасивах товариства. Підводячи підсумки аналізу за обліковою звітністю 2023-2024 рр., варто зазначити, що на кінець досліджуваного періоду ТОВ «Титаніум три плюс» вдалось забезпечити зростання обсягів діяльності та покращення показників ділової активності. Проте, дана позитивна динаміка одночасно пов'язується із зниженням значень показників фінансової стійкості і показників рентабельності. Для покращання результативності діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» доцільно нарощувати величину прибутку та власного капіталу.

Основою організації обліку ТОВ «Титаніум три плюс» є належно сформована концепція обліку товариства, що закріплюється в наказі про облікову політику. Відповідно, організація і методика ведення обліку малих підприємств має тісний взаємозв'язок з обраною системою оподаткування. Із врахуванням вимог законодавства та обсягів здійснюваної діяльності, ТОВ «Титаніум три плюс» самостійно обрано форму бухгалтерського обліку, згідно якої визначено побудову облікових реєстрів. Відповідно, вибір форми має високу залежність від того, які вимоги будуть поставлені перед бухгалтерським обліком у системі управління діяльністю ТОВ «Титаніум три плюс». Бухгалтерський облік частково коп'ютеризовано, частково ведеться вручну. Відтак, одним із важливих завдань бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» є його ключова роль у прийнятті управлінських рішень. Облікова система надає своєчасну, точну та достовірну фінансову інформацію.

Потрібно акцентувати увагу і на тому, що бухгалтерський облік можна вважати інструментом управління всередині підприємства. Зокрема, підтримуючи точний облік активів та пасивів, бухгалтерський облік забезпечує захист ресурсів ТОВ «Титаніум три плюс» та їхнє правильне використання відповідно місії та організаційних цілей.

Відповідно, значення та сутність бухгалтерського обліку ТОВ «Титаніум три плюс» полягають у його призначенні виступати фундаментальним інструментом для прийняття обґрунтованих рішень, підзвітності, оцінки ефективності, дотримання вимог та комунікації. І цьому першочергово сприяють сучасні автоматизовані технології ведення обліку та діджиталізація, які потребують постійного розвитку і удосконалення. Тоді інформація набуватиме неоціненного значення для розв'язання завдань виявлення слабких і сильних сторін, формулювання стратегій покращення, а також постановки реалістичних цілей з метою майбутнього розвитку і зростання.

3 ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРИЙНЯТТЯ ОБГРУНТОВАНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

3.1 Розвиток бухгалтерського обліку та його вплив на систему управління підприємством за умов цифровізації

На теперішній момент часу цифрові технології відіграють вирішальну роль в трансформації всіх видів економічної діяльності, яка також включає бухгалтерський облік. Цифрові технології дуже швидко стали невід'ємною складовою процесів обробки даних, автоматизації і прийняття правильних управлінських рішень.

Стрімкі темпи розвитку технологій, які охоплюють блокчейн, штучний інтелект, великі дані (Big Data) та хмарні обчислення, істотно змінили традиційні механізми ведення бухгалтерського обліку.

За результатами проведеного в роботі дослідження, слід акцентувати увагу на тому, що цифрові технології позитивно впливають на систему бухгалтерського обліку, а також на точність і ефективність фінансової звітності, і особливо на загальний стратегічний менеджмент господарюючих суб'єктів.

Актуальність дослідження впливу цифровізації у бухгалтерському обліку викликана необхідністю адаптації підприємств до умов швидкозмінюваного технологічного середовища. Разом із тим, глобальна економіка виступає все більш взаємопов'язаною, а ті підприємства, які не встигнуть інтегрувати сучасні технології у власні облікові системи, можуть втратити багато позитивних досягнень і всі конкурентні переваги.

До прикладу, автоматизація бухгалтерських процесів забезпечує зниження витрат, мінімізацію ризиків помилок ручної праці, прискорення обробки даних і забезпечення доступу до фінансової інформації впродовж

реального часу. Такі зміни сприяють обґрунтованому прийняттю рішень та підвищують загальну ефективність управління фінансами, а також забезпечують узгодження функцій управління з вимогами, функціями та принципами обліку, що засвідчує ключові позиції системи бухгалтерського обліку в інформаційному забезпеченні процесів прийняття управлінських рішень (рис. 3.1).

На підставі інформації рис. 3.1, можна зробити висновок, що одним із напрямів удосконалення інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень ТОВ «Титаніум три плюс» слід убачати в узгодженні принципів системи управління та бухгалтерського обліку, а також поставлених вимог до облікової інформації підприємства, що практично реалізується під час уточнення положень та змісту внутрішніх розпорядчих документів, а також внесення до них позицій, які містять управлінську складову.

Декларування норм формування інформаційного забезпечення створить передумови для вироблення єдиної прийнятної для суб'єкта господарювання послідовності формування управлінської звітності відповідно згідно із існуючими запитами управлінського персоналу.

Як видно із рисунка, систему бухгалтерського обліку становить фінансовий, податковий та управлінський облік, що є загальноприйнятим висновком науковців щодо прикладних аспектів бухгалтерського обліку. З наукових підходів, слід зробити висновок, що інформаційна система бухгалтерського обліку – це система збору, систематизації, зберігання та обробки бухгалтерських та фінансових даних, які формуються внутрішніми користувачами для цілей донесення облікової інформації до зацікавлених сторін [16; 19; 21; 30; 60; 68].

Загалом структуру системи управління підприємством можна визначати як форму представлення елементів, які організовані в певній послідовності та пов'язані спільною управлінською діяльністю, що спрямована на підвищення ефективності та якості функціонування (оптимізацію) керованої підсистеми. Відповідно, кожен елемент керуючої підсистеми має забезпечити реалізацію

окремої складової сукупної управлінської діяльності, і він для цього набуває (уповноважується) обов'язкових відповідних обов'язків, прав та функцій.

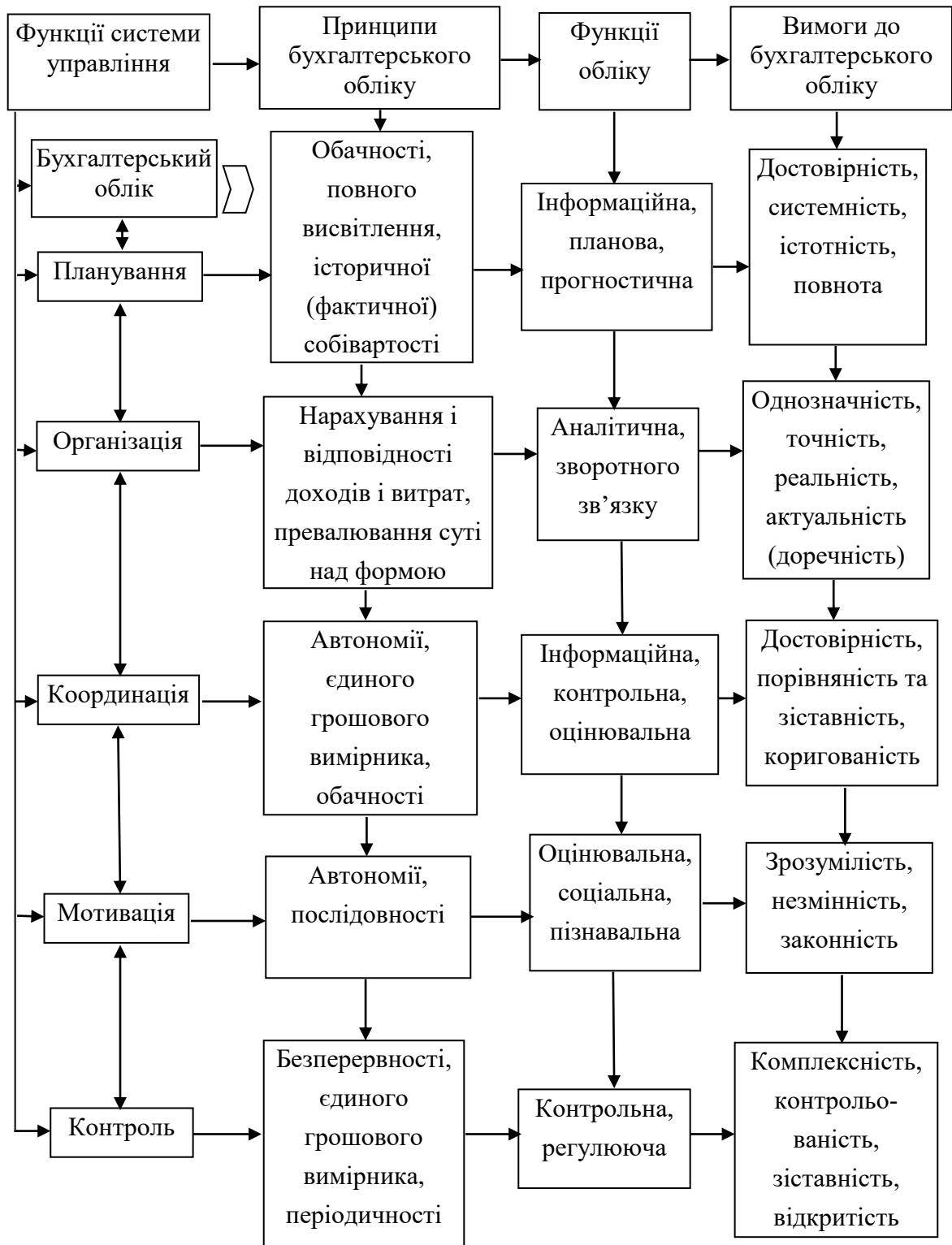

Рисунок 3.1 – Узгодження принципів, функцій та вимог бухгалтерського обліку до принципів системи управління

(Джерело: [56] і доповнено автором)

Суб'єкт управління підприємством виступає тією підсистемою, що володіє практично всіма достатніми і необхідними системними ознаками (функції, ієрархічність, автономність, структура, тощо), та його діяльність повністю підпорядковується системним принципам, а вдосконалення відбувається на основі системних критеріїв та показників оптимізації (рис. 3.2).

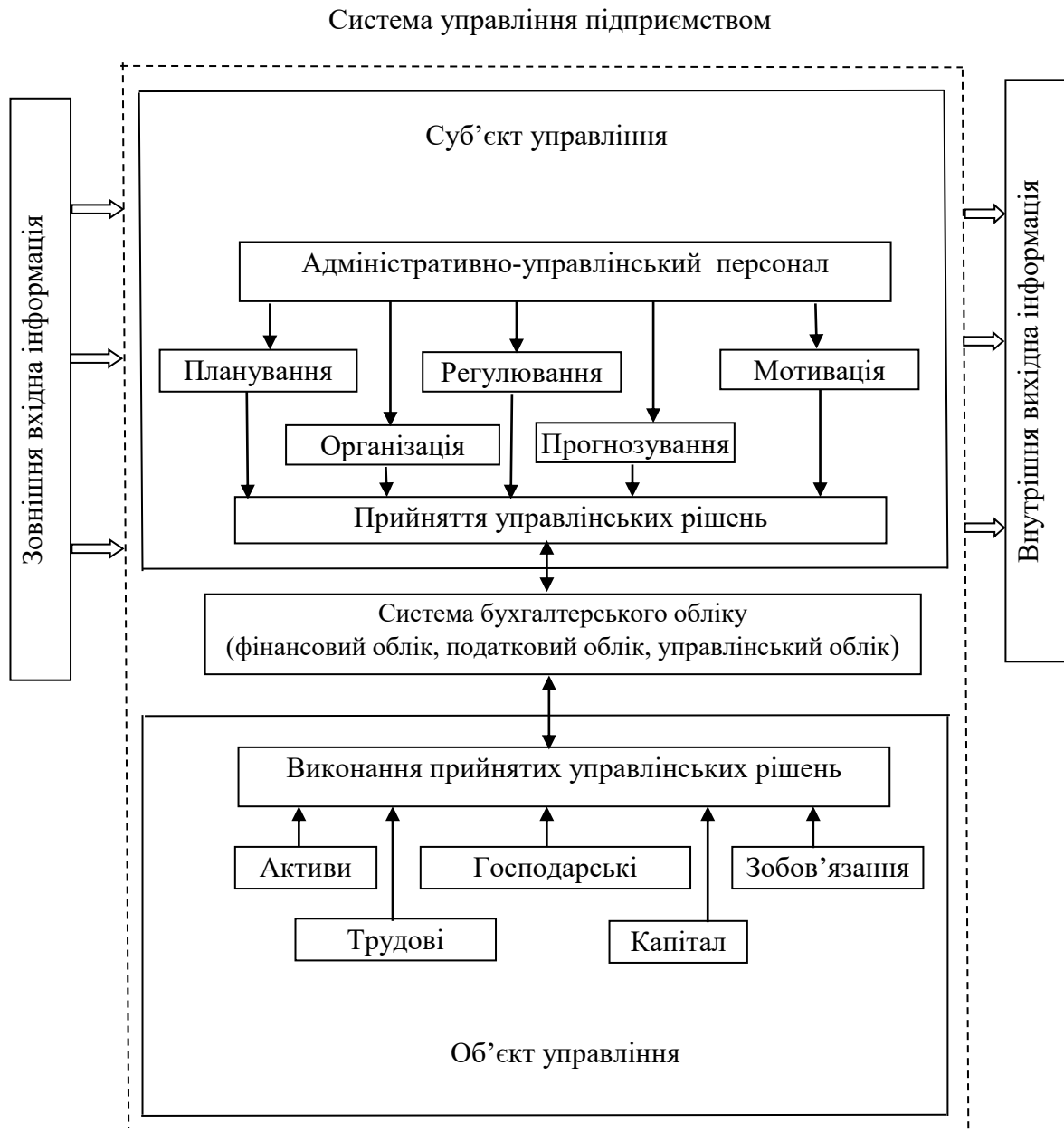

Рисунок 3.2 – Система бухгалтерського обліку в моделі інтегрованої системи управління підприємством (Джерело: [27] і доповнено автором)

Як видно із рисунка, управління підприємством виступає особливим видом діяльності, що спрямований на ефективне функціонування підприємств.

При цьому використовуються різноманітні методи і засоби впливу на кожен процес, який відбувається на підприємстві. Ключову позицію в інформаційній системі системи управління посідає бухгалтерський облік. В свою чергу, бухгалтерський облік як система охоплює фінансовий облік, податковий облік, управлінський облік. Варто акцентувати увагу на тому, що ТОВ «Титаніум три плюс» недостатньо уваги приділяє саме управлінському обліку.

Ефективність бухгалтерського обліку загалом визначається не тільки оптимальною організацією збору та обробки облікової інформації, але й ефективною технологією облікових процесів, що має прямий взаємозв'язок із моделюванням функцій обліку, саме моделювання може допомогти визначити правильний шлях в оптимізації технологій облікових процесів.

Для того, щоб посилити розуміння, яку саме роль відіграє бухгалтерський облік в сучасній системі управління господарюючим суб'єктом, необхідно розглянути, як його функції пов'язані з управлінським процесом. Одна із функцій обліку, інформаційна функція, є першоосновою функціонального апарату облікової системи та передбачає систематизацію зареєстрованих у облікових документах господарських операцій такими способами, щоб управлінському персоналу можна було отримати потрібну інформацію.

Адже збір, накопичення, групування і фіксація аналітичної і узагальнюючої інформації про стан та рух майна, зміну його величини, про джерела його формування і зміну їх величини та структури відбувається саме у системі бухгалтерського обліку.

Наступна, аналітична функція полягає у тому, що зібрана бухгалтерським обліком достовірна інформація може бути успішно використана для результативного аналізу та управління фінансовою та виробничо-господарською діяльністю підприємства. Адже бухгалтерська звітність, в тому числі і звітність ТОВ «Титаніум три плюс» (додаток А) містить інформацію за два найближчих звітних періоди. Це дозволяє простежити динаміку багатьох показників, а управлінський персонал на підставі цього може визначити

тенденції розвитку підприємства та скоригувати оперативні і стратегічні завдання для забезпечення сталості підприємницького розвитку.

Контрольна функція, яка може розглядатись як самостійна, дозволяє визначити, яким чином організація досягла поставлених цілей. Базуючись на інформації бухгалтерського обліку, можна виділити поточний, попередній, заключний види контролю. Також посилюють контрольну функцію вимоги завдань забезпечення збереження власності. Допомагає здійснювати функцію контролю інвентаризація майна і розрахунків підприємства, що підтримує якість ведення бізнесу.

Тому створення на підприємствах якісної системи бухгалтерського обліку постає головним завданням, оскільки в кожного суб'єкта господарювання є потреба на постійній основі накопичувати інформацію, як із внутрішніх, так і із зовнішніх джерел, для цілей більш ефективного аналізу, планування та контролю і прийняття обґрунтованих управлінських рішень в ході здійснення господарської діяльності та в системі управління підприємством.

Отже, поєднання традиційної практики ведення бухгалтерського обліку, додержання загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку і активне використання сучасного потенціалу інформаційних технологій – це і є інформаційною системою бухгалтерського обліку [16; 19; 21; 27; 30; 60; 68].

Оскільки найважливішою та ключовою передумовою для формування управлінських рішень виступає інформація, то вся інформаційна система підприємства виступає як важливий інструмент для виконання управлінських функцій. Відповідно, система бухгалтерського обліку посідає ключові позиції в інформаційній системі підприємства. Облікова система має основне завдання – забезпечувати взаємозв'язок шляхом реалізації інформаційної функції між об'єктами і суб'єктами, а також між окремими підсистемами управління, функціями та максимально сприяти ефективному розвитку системи управління господарюючим суб'єктом.

Без використання ефективно організованої системи обліку для цілей надання інформації про теперішні, минулі та майбутні події фінансово-

господарської діяльності підприємство не буде спроможним приймати обґрунтовані управлінські рішення (рис. 3.3).

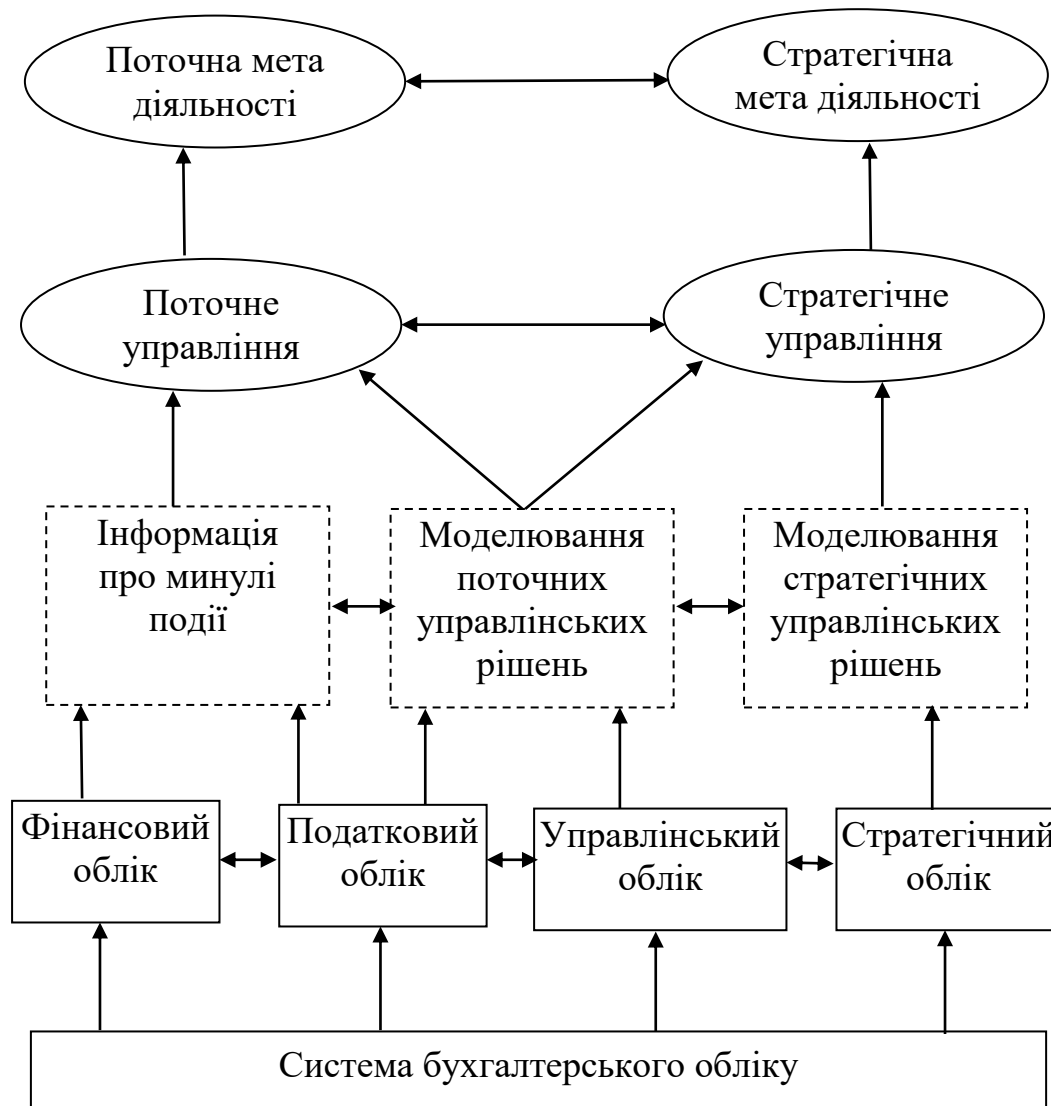

Рисунок 3.3 – Модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку на підприємстві

(Джерело: [27] і доповнено автором)

На основі систематизованої облікової інформації менеджери мають можливість контролювати поточну діяльність, ефективно та раціонально використовувати всі види виробничих ресурсів, оцінювати результати діяльності структурних підрозділів та планувати тактику і стратегію подальшого розвитку підприємства.

Керівники всіх рівнів управління підприємством виступають основними суб'єктами системи управління, а також внутрішніми користувачами облікової інформації, що необхідна їм для цілей планування, мотивації, організації і контролю в ході господарської діяльності підприємства.

Отже, за результатами дослідження наукових праць та практики функціонування ТОВ «Титаніум три плюс», можна зробити висновок, що система бухгалтерського обліку з допомогою елементів методу обліку формує інформаційну базу про результати діяльності підприємства та має тісний взаємозв'язок із усіма функціями системи управління підприємством та із процесами прийняття управлінських рішень. При цьому облік є особливо важливою функцією в системі управління, без якої жодна інша функція (організація, планування, контроль, мотивація,) не зможуть бути реалізовані повною мірою, якщо бухгалтерським обліком не буде сформовано ефективну інформаційну базу, на підставі якої прийматимуться управлінські рішення всіх рівнів управління та на всіх етапах діяльності підприємства.

Відповідно, відсутність достатньої аргументації, фактів та аналітичної обґрунтованості в прийнятті управлінських рішень викликає збільшення ризиків для ведення бізнесу і втрати контролю над фінансово-господарською діяльністю. Таким чином, вплив цифрових інновацій на систему бухгалтерського обліку з позицій підвищення точності, достовірності та якості інформаційного забезпечення набуває особливої актуальності. Такі зміни необхідно оцінювати для розуміння того, яким чином вони можуть вплинути на майбутній розвиток господарюючих суб'єктів. Адже на багатьох підприємствах, в тому числі і на досліджуваному підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» все ще використовуються Excel-таблиці. Це засвідчує ту умову, що значна частина процесів обліку досі ще не автоматизована. За умов посилення вимог щодо прозорості і відповідності законодавчим стандартам, всі підприємства та компанії змушені активно здійснювати пошук резервів для впровадження нових технологічних рішень, які здатні забезпечувати автоматизований контроль за виконанням нормативних вимог. Крім того,

впровадження сучасних цифрових технологій в систему бухгалтерського обліку підвищує точність і прозорість фінансової звітності, що є надзвичайно важливим як для використання у внутрішніх цілях, так і для зовнішніх стейкхолдерів, до яких належать кредитори, інвестори та регуляторні органи і органи державної влади.

Інформація про види цифрових технологій, їхні призначення (функціональні можливості) та цифрові елементи, які можуть використовуватись суб'єктами господарювання на сьогоднішній день, узагальнено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Найпоширеніші цифрові інструменти бухгалтерських процесів

Види цифрових технологій	Призначення	Цифрові елементи
1	2	3
Автоматизація обліку	Здійснення рутинних операцій господарської діяльності	MASTER: Бухгалтерія, «Дебет Плюс», «BAS Бухгалтерія», «М.Е.DOC», «iFin Zvit» та ін.
Електронний кабінет платника податків	Актуальний довідник податкового законодавства України, сплата податків, подання електронної звітності	Платник податків, cabinet.tax.gov.ua
База даних підприємств	Формування інформації за реєстрами. Забезпечення державного контролю в сфері оподаткування	Єдиний державний реєстр юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців, Реєстр платників податків тощо
Калькулятори	Спрощення математичних розрахунків із врахуванням змін в законодавстві	Калькулятор індексації заробітної плати, калькулятор податкової декларації, Пенсійний калькулятор, тощо
Інформаційно-довідкові системи	Надання правової допомоги	ЛІГА: Закон, Парус-Консультант, ІНФО-Диск й ін.
Електронна звітність	Онлайн-заповнення та автоматична відправка звітності	«М.Е.DOC», «BAS Бухгалтерія», «Сота», «iFin, Ліга: Звіт», й ін.

Кінець таблиці 3.1

1	2	3
Програмний реєстратор розрахункових операцій (СРРО)	Розрахунково-касові операції	SmartCash, Cachalot, Checkbox й ін.
Різне	Сервіси для спрощення роботи бухгалтера	Сервіс для визначення кодів економічної діяльності КВЕД Конструктор бухгалтерських проводок,

(Джерело: [33])

Серед всього розмаїття ІТ-технологій та цифрового забезпечення трансформацій першочергове місце належить програмному забезпеченню і надійній автоматизованій системі, що можуть надавати точні та об'єктивні результати.

Змістовне наповнення цифрової системи бухгалтерського обліку характеризується беззаперечним повним доступом до бази даних, шляхом використання інтегрованих систем та звітності в реальному часі. Відповідно, впровадження цифрових інструментів вносить істотні зміни до техніки збору, накопичення, а також обробки облікової інформації:

- збір, групування, накопичення і первинна та зведена обробка обліково-аналітичної інформації в будь-якому місці із доступом до мережі Інтернет при умові використання хмарного програмного забезпечення;

- створення (формування) бухгалтерських документів чи їх сукупності на основі одного первинного;

- автоматичне створення бази даних та збір інформації про процеси виробництва і стан обладнання, за умови оснащення механізмів і машин контролюючими пристроями, датчиками, тощо.

На підставі розглянутих вище підходів запровадження комплексу цифрових технологій в облікову систему та можливостей ТОВ «Титаніум три плюс» щодо їх реалізації, із врахування масштабів його діяльності та

особливостей розвитку облікової системи, етапи збору та обробки облікової інформації досліджуваного підприємства будуть наступними (рис. 3.4).

Рисунок 3.4 – Послідовність функціонування інформаційної системи бухгалтерського обліку за умов цифровізації

(Джерело: адаптовано автором за [38])

Цифрова система бухгалтерського обліку на сьогоднішній день спроможна функціонувати в режимі реального часу та надавати повну і достовірну інформацію щодо руху та наявності активів і зобов'язань господарюючого суб'єкта, яку можуть відстежувати всі члени управлінського персоналу. Завдяки єдиній платформі, що інтегрується із іншими об'єктами

бізнесу, всі співробітники можуть автоматично збирати і погоджувати дані, не витрачаючи час оновлення чи на введення інформації ручним способом.

Як видно із інформації рис. 3.4, впровадження цифрових технологій в облікову систему прямо чи опосередковано охоплює всі етапи процесу обробки обліково-аналітичної інформації. Тому трансформація системи бухгалтерського обліку у відповідності із новими потребами сьогодення виступає необхідним етапом його розвитку.

3.2 Основні напрями цифровізації обліку та оподаткування для цілей його удосконалення та подальшого розвитку

Теорія та практика цифровізації обліково-економічних процесів показує, що інформатизація, комп'ютеризація та цифрові технології істотно розширюють потенціал фахівців на сьогоднішній день. На цій основі формуються сучасні інноваційні підходи щодо інтегрування обліково-аналітичних систем, значно підвищується якість і оперативність подання інформації користувачам. Все зазначене забезпечує необхідними компетенціями систему управління та відповідних фахівців.

На особливу увагу заслуговує підхід М. Реслер, яка зазначає наступне: «На нашу думку, основою цифрової економіки є так звана гіперзв'язаність, що поєднує між собою працю людей, підприємства та інтернет комунікацію. Всі ці фактори вимагають адекватної обліково-аналітичної системи, яка здатна відображати особливості господарської діяльності...Зазначимо, що під цифровізацією обліку слід розуміти модернізацію ведення господарської діяльності підприємства, оскільки саме цей процес дозволяє опрацювати великий обсяг інформації, звісно завдяки людському інтелекту та цифровим технологіям» [58, с. 444]. Отже, цифровізація вносить кардинальні зміни у

функціонування всієї системи бухгалтерського обліку підприємства та суміжні сфери.

Також, на думку науковців [9], цифровізація та глобалізація дозволяють використовувати інклюзивний підхід при складанні звітності, що надає багато позитивних переваг для підприємств і компаній, оскільки це один із варіантів розвитку фінансової діяльності шляхом залучення інвестицій, а також є одним із варіантів підвищення рівня інтелектуального капіталу у зв'язку із формуванням довіри у співробітників та підвищення ролі їхньої мотивації до покращення якісних показників результатів діяльності компанії.

Цифрова бухгалтерська і управлінська звітність, формування якої історично є найбільш трудомістким і відповідальним обліковим процесом, розробляється фахівцями, із використанням комп'ютеризованої системи, що скорочує різноманітні ресурси для її формування та аналізу [9].

Способи впливу цифрових технологій на систему звітності представлено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Фактори впливу цифровізації на систему звітності

Фактори впливу	Результати впливу
1	2
Швидкість та точність	Завдяки автоматизації процесів і використанню спеціалізованого програмного забезпечення, одержувані звіти можуть бути підготовлені швидше і з більшою точністю. Це дозволяє користувачам оперативно отримувати фінансову інформацію і забезпечує більш достовірну звітність.
Інтеграція даних	Цифрові технології дозволяють інтегрувати різні джерела фінансової інформації, такі як банківські рахунки, електронні платежі і системи управління запасами. Це спрощує процеси збору і аналізу даних та допомагає уникнути помилок і дублювання інформації.
Розширені можливості звітності	Цифрові технології дозволяють бухгалтерам створювати більш деталізовані й інтерактивні звіти. Наприклад, вони можуть використовувати графіки, діаграми і інші візуальні елементи для кращого відображення фінансової інформації.

Кінець таблиці 3.2

1	2
Автоматичне аналітичне моделювання	Цифрові технології дозволяють бухгалтерам використовувати аналітичне моделювання для прогнозування фінансових результатів та оцінки ризиків. Це допомагає управлінцям приймати кращі рішення на основі об'єктивних даних
Забезпечення безпеки та конфіденційності	Цифрові технології дозволяють захищати фінансову інформацію від несанкціонованого доступу та кібератак. Бухгалтери можуть використовувати шифрування даних, механізми аутентифікації та інші заходи безпеки для забезпечення конфіденційності та цілісності інформації

(Джерело: [29])

Можливості цифровізації дозволяють формувати гнучкі процеси обліку і складання звітності. Це створить передумови для трансформаційних процесів у системі звітності шляхом інтеграції нових показників. Такі трансформації надаватимуть змогу проаналізувати фінансову і нефінансову діяльність підприємства, охоплюючи корпоративну соціальну відповідальність, елементи корпоративного управління та екологічну відповідальність бізнесу. До важливих переваг формування зазначеної інтегрованої звітності належить її побудова на застосуванні клієнт орієнтованого підходу, що забезпечує кастомізацію запитів усіх користувачів звітності [9].

Інформатизація та цифровізація створюють передумови для інтерактивності управлінської і бухгалтерської звітності, що забезпечить також персоніфікацію через застосування відповідних інформаційних технологій. Управлінський персонал матиме можливість ухвалювати управлінські рішення, на підставі одержаної інформації трансформованих фінансових і управлінських звітів у реальному часі.

Вкрай важливим для реалізації принципів сталого розвитку є наступний висновок вчених М.М. Бенько, Г.О. Москалюк: «Окремо підкреслимо, інтеграція до бухгалтерської звітності управлінських елементів, як нефінансові показники, є відповіддю на виклики часу, позаяк сьогодні бізнес-суб'єкт не окрема одиниця, мета якого – виключно отримання прибутку, а безпосередній

учасник соціально-економічного середовища, який власне вибудовує його, а тому несе відповідальність за свою фінансово-господарську діяльність, яка носить прямиий вплив на економіку країни та суспільство загалом» [9, с. 96].

Через використання сучасних комунікаційних технологій різко збільшились обсяги інформаційних потоків, появились нові можливості оперативної роботи в режимі реального часу з великими масивами інформації.

Для цілей координації і підготовки необхідної для системи управління інформації доцільно виділити управлінський облік як важливу складову системи обліку підприємства. При цьому задоволення потреб користувачів в інформаційному забезпеченні для прийняття управлінських рішень залежить повною мірою від якості управлінських рішень.

Одним із показників високого рівня якості виступає спроможність підприємства вистояти під час війни України із Росією. Відповідно, цифровізація системи обліку покликана забезпечити відповідною інформацією управлінський облік не лише як джерело управлінської інформації, але і як «помічника» координатора всіх функцій системи управління.

Проте, запровадження цифрових технологій в облікову систему має ряд переваг і недоліків, які потрібно враховувати (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Переваги та недоліки використання засобів цифровізації в обліково-аналітичному забезпеченні

Переваги	
1	2
Ефективність	Цифрові інструменти і програмне забезпечення оптимізують облікові процеси, скорочуючи час й зусилля необхідні для таких завдань, ведення даних, обробка, узагальнення і звітність
Точність	Автоматизовані системи дозволяють звести до мінімуму помилки у розрахунках і у введенні даних
Доступність	Хмарні технології забезпечують доступ до обліково-аналітичних даних в реальному часі з будь-якого місця, де є підключений інтернет. Ця доступність забезпечує кращу співпрацю між членами команди, клієнтами і зацікавленими сторонами

Закінчення таблиці 3.3

1	2
Керовані дані	Цифрова економіка створює величезні обсяги даних, надаючи зацікавленим сторонам інформацію про ефективність бізнесу, тенденції і поведінку клієнтів
Економія	Цифрові рішення зменшують потребу у ручній праці і паперових процесах, що призводить до економії ресурсів
Недоліки	
Ризики кібербезпеки	Цифрова економіка наражає обліково-аналітичні системи на загрози кібербезпеки, такі як злом, витік даних та атаки зловмисного програмного забезпечення. Фахівці із обліку повинні впроваджувати надійні заходи безпеки, щоб захистити конфіденційну фінансову інформацію і зберегти довіру клієнтів та зацікавлених сторін
Залежність від технологій	Залежність від цифрових інструментів та програмного забезпечення робить облікові операції вразливими до технічних збоїв, системних збоїв й програмних помилок. Перебої в обслуговуванні чи втрата даних можуть порушити бізнес-операції і поставити під загрозу цілісність фінансової звітності
Нестача навичок	Швидкий розвиток технологій вимагає від фахівців постійного вдосконалення своїх навичок і знань, щоб йти у ногу із досягненнями. Однак багатьом професіоналам може бракувати необхідних знань в таких сферах, як аналітика даних, кібербезпека і цифрова трансформація
Занепокоєння щодо конфіденційності	Цифрові системи збирають та зберігають величезну кількість особистих й фінансових даних, що викликає занепокоєння щодо нормативних актів щодо конфіденційності і захисту даних, таких як GDPR і ССРА. Фахівці із обліку повинні забезпечити дотримання відповідних законів та нормативних актів, щоб захистити конфіденційність клієнта і уникнути юридичних наслідків
Надмірна залежність від автоматизації	Хоча автоматизація підвищує ефективність та точність, вона також може призвести до самовдоволення і відсутності навичок критичного мислення серед фахівців. Надмірна залежність від автоматизованих процесів може призвести до втрати можливостей для аналізу і прийняття стратегічних рішень

(Джерело: [58, с. 446])

Метою ведення податкового обліку ТОВ «Титаніум три плюс» є надання податковим органам достовірної та вичерпної інформації для своєчасного і

правильного розрахунку суми податкового кредиту і податкових зобов'язань та забезпечення контролю за їхньою своєчасною сплатою. Це сприяє захисту інтересів держави та акумулюванню фінансових ресурсів з метою наповнення державного бюджету. Під впливом цифровізації податковий облік також зазнає трансформацій, що зумовлені розвитком інформаційних технологій.

Запровадження електронного документообігу, використання спеціалізованого програмного забезпечення і автоматизація розрахунків створюють передумови для оптимізації процесів податкового адміністрування і зниженню ймовірності помилок. Цифрові інструменти податкової системи, такі як електронний кабінет платника податків, істотно полегшують ведення податкового обліку, скорочують обсяг використання паперових документів і забезпечують оперативний обмін інформацією між органами контролю та платниками податків. Стрімкий розвиток цифрових технологій також істотно змінив взаємодію державних органів фінансового контролю та платників податків. Також запровадження цифрових програмних продуктів як електронних сервісів дає змогу забезпечити більш якісний рівень податкового адміністрування, істотно спрощує процеси сплати і декларування податків, сприяє налагодженню дистанційної комунікації.

Також цифровізація сприяє підвищенню ефективності погашення податкових зобов'язань фізичними особами і підприємствами, оптимізує облік податкових платежів та мінімізує паперову документацію.

Сучасні електронні сервіси, які є доступними на офіційному вебпорталі Державної податкової служби України, виконують широкий спектр важливих функцій, що спрощують адміністрування платежів, податків та зборів.

Загальна характеристика функціонального призначення основних сервісів, які є доступними для платників податків, наведено в табл. 3.4.

Таким чином, цифровізація системи оподаткування вже сьогодні набуває ролі технологічного інструменту, що стимулює проведення системних реформ та змінює логіку фіскального адміністрування.

Ефективність даного реформування потребує комплексного підходу для

повноцінної інтеграції цифрових платформ, нормативно-правового забезпечення цифрових рішень, інституційної здатності до швидкої адаптації і системного аналітичного підходу.

Таблиця 3.4 – Загальна характеристика функціонального призначення основних сервісів, які є доступними для платників податків

Вид електронних сервісів	Функціональне призначення електронних сервісів
Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс	Платформа, що надає уніфіковані консультації і роз'яснення із податкових питань в зручний спосіб як для платників податків, так і для співробітників ДПС
Реєстри податкової інформації	Містять відкриті дані, зокрема реєстр індивідуальних податкових консультацій, перелік платників ПДВ, інформацію про фіскальні чеки і акцизні марки
Електронний кабінет платника податків	Інтегрована система для взаємодії платників податків з податковими органами, що забезпечує подання звітності і виконання зобов'язань у електронному форматі
Сервіс «Пульс»	Канал для повідомлень про можливі випадки неправомірних дій чи корупційних правопорушень в сфері податкового адміністрування
Програмний реєстратор розрахункових операцій (ПРРО)	Цифрове рішення для цілей реєстрації фінансових операцій в сфері торгівлі і послуг, а також обліку готівкових розрахунків
Система електронної звітності	Програмне забезпечення для формування і подання звітності до Державної податкової служби, Держстату і Пенсійного фонду України, що передбачає можливість накладання електронного підпису
Інтерактивна податкова карта України	Онлайн-інструмент, що надає візуалізовану інформацію про стан податкових надходжень, податковий борг і фінансові показники підприємств у регіональному розрізі

(Джерело: [55])

Отже, у системі управління відбуваються інформаційні процеси на постійній основі. Облікова система, яка є складовою системи управління, її ключовим елементом, безпосередньо пов'язана із цими процесами, тому облікова інформація є фундаментальною складовою управлінської інформації.

Таким чином, процес прийняття управлінських рішень системою управління набуває тісного взаємозв'язку із процесом обробки, групування, систематизації та передачі облікової інформації управлінському персоналу. Також необхідно враховувати, що бухгалтерський облік є не тільки самостійною інформаційною, а й також самостійною організаційною системою.

Варто зазначити, що на ТОВ «Титаніум три плюс», як і на багатьох інших підприємствах, багато облікової інформації залишається поза увагою, і не враховується управлінським персоналом. У зв'язку із цим використання облікової інформації частково або повністю не вирішує проблему невизначеності. Облікова інформація має високу цінність.

Система бухгалтерського обліку містить інформацію, яка охоплює всі види діяльності господарюючого суб'єкта та відображає весь кругообіг ресурсного забезпечення у господарському процесі.

Проблемні аспекти при передачі, отриманні та використанні різної за видами і якістю облікової інформації, які потрібні системі управління, можна вирішити шляхом чіткого формулювання управлінським персоналом вимог до неї і запровадження інформаційних та цифрових технологій обліку. Більш достовірна і точна інформація системи управління відображає дійсний стан та взаємозв'язки об'єкта управління, тому управлінські рішення будуть відповідати обґрунтованим поставленим цілям та заходам, спрямованим на їхнє досягнення. Разом із тим, сучасні інформаційні технології дозволяють надавати ефективну інформацію із мінімальною кількістю показників, витрат праці і часу та задовольняти вимоги щодо максимальної корисності та ефективності інформаційного забезпечення.

Отже, цифрові інновації бухгалтерського обліку є вкрай важливим інструментом сучасної облікової системи, яка дозволяє малому, середньому та

великому бізнесу покращити якість та точність фінансової звітності, знизити витрати, підвищити ефективність, а також забезпечити прийняття успішних рішень. Для цілей результативного впровадження цифрових технологій необхідне ретельне планування, розробка цілей, стратегії та завдань, належна підготовка персоналу та повне врахування потреб бізнесу.

Реалізація завдань із впровадження цифрових технологій залежить від особливостей функціонування кожного підприємства. Зокрема, для повної цифровізації інтегрованої облікової системи ТОВ «Титаніум три плюс» даний процес може бути реалізований як рекомендації в наступній послідовності:

- дослідження інформаційних потреб, зовнішніх і внутрішніх комунікацій ТОВ «Титаніум три плюс»;
- виявлення проблемних аспектів інформаційного забезпечення та наявності облікової інформації для їх вирішення;
- оцінювання та аналіз поточних бухгалтерських процесів для виявлення напрямів впровадження цифрових рішень;
- вибір та впровадження відповідного програмного забезпечення, яке підтримує запровадження комп'ютерних технологій, автоматизацію і цифрові процеси;
- інтеграція між різними елементами і системами підприємства для забезпечення інформаційних потоків на системній основі;
- навчання персоналу за напрямками використання цифрових інструментів та організації трансформаційних процесів;
- моніторинг, вдосконалення і оновлення цифрових процесів для цілей забезпечення їхньої ефективності і актуальності.

Під час організації запровадження цифрових технологій важливо враховувати особливості функціонування ТОВ «Титаніум три плюс». Для забезпечення ефективної і успішної трансформації необхідно здійснити детальний аналіз та розробити план впровадження, що буде враховувати всі особливості конкретного підприємства.

Висновки до розділу 3

За результатами проведеного в роботі дослідження було визначено, що одним із напрямів удосконалення інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень ТОВ «Титаніум три плюс» слід убачати в узгодженні принципів системи управління та бухгалтерського обліку, а також поставлених вимог до облікової інформації підприємства, що практично реалізується під час уточнення положень та змісту внутрішніх розпорядчих документів, а також внесення до них позицій, які містять управлінську складову. Декларування норм формування інформаційного забезпечення створить передумови для вироблення єдиної прийнятної для суб'єкта господарювання послідовності формування управлінської звітності.

Зроблено висновок, що інформаційна система бухгалтерського обліку – це система збору, систематизації, зберігання та обробки бухгалтерських та фінансових даних, які формуються внутрішніми користувачами для цілей донесення облікової інформації до зацікавлених сторін. Тому створення на підприємствах якісної системи бухгалтерського обліку постає головним завданням, оскільки в кожного суб'єкта господарювання є потреба на постійній основі накопичувати інформацію, як із внутрішніх, так і із зовнішніх джерел, для цілей більш ефективного аналізу, планування та контролю і прийняття обґрунтованих управлінських рішень в ході здійснення господарської діяльності та в системі управління підприємством.

Отже, поєднання традиційної практики ведення бухгалтерського обліку, додержання загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку і активне використання сучасного потенціалу інформаційних технологій – це і є інформаційною системою бухгалтерського обліку.

Облікова система має основне завдання – забезпечувати взаємозв'язок шляхом реалізації інформаційної функції між об'єктами і суб'єктами, а також

між окремими підсистемами управління, функціями та максимально сприяти ефективному розвитку системи управління господарюючим суб'єктом.

Без використання ефективно організованої системи обліку для цілей надання інформації про теперішні, минулі та майбутні події фінансово-господарської діяльності підприємство не буде спроможним приймати обґрунтовані управлінські рішення. За умов посилення вимог щодо прозорості і відповідності законодавчим стандартам, всі підприємства та компанії змушені активно здійснювати пошук резервів для впровадження нових технологічних рішень, які здатні забезпечувати автоматизований контроль за виконанням нормативних вимог. Крім того, впровадження сучасних цифрових технологій в систему бухгалтерського обліку підвищує точність і прозорість фінансової звітності, що є надзвичайно важливим як для використання у внутрішніх цілях, так і для зовнішніх стейкхолдерів, до яких належать кредитори, інвестори та регуляторні органи і органи державної влади.

Також цифровізація сприяє підвищенню ефективності погашення податкових зобов'язань фізичними особами і підприємствами, оптимізує облік податкових платежів та мінімізує паперову документацію.

Сучасні електронні сервіси, які є доступними на офіційному вебпорталі Державної податкової служби України, виконують широкий спектр важливих функцій, що спрощують адміністрування платежів, податків та зборів.

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі проведено дослідження теоретико-методичних та практичних аспектів цифровізації бухгалтерського обліку і оподаткування та її впливу на систему управління підприємством на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс». Результатами дипломної роботи є систематизація теоретичних положень за напрямками цифровізації обліку і оподаткування підприємств та її впливу на систему управління підприємством і внесення пропозицій щодо удосконалення побудови інтегрованої системи обліку згідно концептуальної моделі інтеграції цифрових платформ в облікові процеси та в систему управління підприємством, яка буде спроможна забезпечувати взаємозв'язок шляхом реалізації інформаційної функції з використанням цифрових технологій між об'єктами і суб'єктами, а також між окремими підсистемами управління та максимально сприяти ефективному розвитку системи управління господарюючим суб'єктом.

На основі систематизації дослідження узагальнимо одержані результати.

1. На сьогоднішній день, на території України, кожному господарюючому суб'єкту надзвичайно складно здійснювати успішну діяльність, тому майже половина суб'єктів малого бізнесу перебувають на межі виживання. У зв'язку із цим на малих підприємствах є вкрай важливим завданням формування інформаційного забезпечення для прийняття оперативних обгрунтованих управлінських рішень. Використання такого підходу є вкрай актуальним і для ТОВ «Титаніум три плюс». Фундаментальним підґрунтям для даного інформаційного забезпечення є побудова системи обліку та оподаткування ТОВ «Титаніум три плюс», на основі використання потенціалу комп'ютерних та цифрових технологій.

2. Підводячи підсумки аналізу за обліковою звітністю 2023-2024 рр., варто зазначити, що на кінець досліджуваного періоду ТОВ «Титаніум три плюс» вдалось забезпечити зростання обсягів діяльності та покращення показників ділової активності. Проте, дана позитивна динаміка одночасно

пов'язується із зниженням значень показників фінансової стійкості і показників рентабельності. Для покращання результативності діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» доцільно нарощувати величину прибутку та власного капіталу.

3. Вищезазначене засвідчує, що організація і методика ведення обліку та оподаткування ТОВ «Титаніум три плюс» має свої особливості. Основою організації обліку ТОВ «Титаніум три плюс» є належно сформована концепція обліку товариства, що закріплюється в наказі про облікову політику. Відповідно, організація і методика ведення обліку малих підприємств має тісний взаємозв'язок з обраною системою оподаткування. Із врахуванням вимог законодавства та обсягів здійснюваної діяльності, ТОВ «Титаніум три плюс» самостійно обрало форму бухгалтерського обліку, згідно якої визначено побудову облікових реєстрів. Відповідно, вибір форми має високу залежність від того, які вимоги будуть поставлені перед бухгалтерським обліком у системі управління діяльністю ТОВ «Титаніум три плюс». При виборі податкового режиму ТОВ «Титаніум три плюс» для оцінювання можливостей та доцільності переходу на сплату єдиного податку та спрощену систему оподаткування було мінімізовано кількість фізичних показників, що були використані при розрахунку даного податку. Під час наступних періодів обраний податковий режим підлягав щорічному перегляду на предмет актуальності для цілей можливості зміни, за виникнення умови, якщо фінансові вигоди від його запровадження істотно скорочуються.

4. Одним із напрямів удосконалення інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень ТОВ «Титаніум три плюс» слід убачати в узгодженні принципів системи управління та бухгалтерського обліку, а також поставлених вимог до облікової інформації підприємства, що практично реалізується під час уточнення положень та змісту внутрішніх розпорядчих документів, а також внесення до них позицій, які містять управлінську складову.

5. Інформаційна система бухгалтерського обліку – це система збору, систематизації, зберігання та обробки бухгалтерських та фінансових даних, які

формується внутрішніми користувачами для цілей донесення облікової інформації до зацікавлених сторін. Ключову позицію в інформаційній системі системи управління посідає бухгалтерський облік. В свою чергу, бухгалтерський облік як система охоплює фінансовий облік, податковий облік, управлінський облік. Варто акцентувати увагу на тому, що ТОВ «Титаніум три плюс» недостатньо уваги приділяє саме управлінському обліку. Ефективність бухгалтерського обліку загалом визначається не тільки оптимальною організацією збору та обробки облікової інформації, але й ефективною технологією облікових процесів, що має прямий взаємозв'язок із моделюванням функцій обліку, саме моделювання може допомогти визначити правильний шлях в оптимізації технологій облікових процесів.

6. Побудова на підприємствах якісної системи бухгалтерського обліку постає головним завданням, оскільки в кожного суб'єкта господарювання є потреба на постійній основі накопичувати інформацію, як із внутрішніх, так і із зовнішніх джерел, для цілей більш ефективного аналізу, планування та контролю і прийняття обґрунтованих управлінських рішень в ході здійснення господарської діяльності та в системі управління підприємством.

7. Оскільки найважливішою та ключовою передумовою для формування управлінських рішень виступає інформація, то вся інформаційна система підприємства виступає як важливий інструмент для виконання управлінських функцій. Відповідно, система бухгалтерського обліку посідає ключові позиції в інформаційній системі підприємства. Облікова система має основне завдання – забезпечувати взаємозв'язок шляхом реалізації інформаційної функції між об'єктами і суб'єктами, а також між окремими підсистемами управління, функціями з використанням цифрових технологій та максимально сприяти ефективному розвитку системи управління господарюючим суб'єктом. Без використання ефективно організованої системи обліку для цілей надання інформації про теперішні, минулі та майбутні події фінансово-господарської діяльності підприємство не буде спроможним приймати обґрунтовані управлінські рішення.

8. Система бухгалтерського обліку формує інформаційну базу про результати діяльності підприємства та має тісний взаємозв'язок із усіма функціями системи управління підприємством та із процесами прийняття управлінських рішень. При цьому облік є особливо важливою функцією в системі управління, без якої жодна інша функція (організація, планування, контроль, мотивація) не зможуть бути реалізовані повною мірою, якщо бухгалтерським обліком не буде сформовано ефективну інформаційну базу, на підставі якої прийматимуться управлінські рішення всіх рівнів управління та на всіх етапах діяльності підприємства.

9. За умов посилення вимог щодо прозорості і відповідності законодавчим стандартам, всі підприємства та компанії змушені активно здійснювати пошук резервів для впровадження нових технологічних рішень, які здатні забезпечувати автоматизований контроль за виконанням нормативних вимог. Крім того, впровадження сучасних цифрових технологій в систему бухгалтерського обліку підвищує точність і прозорість фінансової звітності, що є надзвичайно важливим як для використання у внутрішніх цілях, так і для зовнішніх стейкхолдерів, до яких належать кредитори, інвестори та регуляторні органи і органи державної влади.

10. Можливості цифровізації дозволяють формувати гнучкі процеси обліку і складання звітності. Це створить передумови для трансформаційних процесів у системі звітності шляхом інтеграції нових показників. Такі трансформації надаватимуть змогу проаналізувати фінансову і нефінансову діяльність підприємства, охоплюючи корпоративну соціальну відповідальність, елементи корпоративного управління та екологічну відповідальність бізнесу.

11. Метою ведення податкового обліку ТОВ «Титаніум три плюс» є надання податковим органам достовірної та вичерпної інформації для своєчасного і правильного розрахунку суми податкового кредиту і податкових зобов'язань та забезпечення контролю за їхньою своєчасною сплатою. Це сприяє захисту інтересів держави та акумулюванню фінансових ресурсів з метою наповнення державного бюджету. Під впливом цифровізації податковий

облік також зазнає трансформацій, що зумовлені розвитком інформаційних технологій.

12. Запровадження електронного документообігу, використання спеціалізованого програмного забезпечення і автоматизація розрахунків створюють передумови для оптимізації процесів податкового адміністрування і зниженню ймовірності помилок. Цифрові інструменти податкової системи, такі як електронний кабінет платника податків, істотно полегшують ведення податкового обліку, скорочують обсяг використання паперових документів і забезпечують оперативний обмін інформацією між органами контролю та платниками податків. Стрімкий розвиток цифрових технологій також істотно змінив взаємодію державних органів фінансового контролю та платників податків. Також запровадження таких цифрових програмних продуктів як електронних сервісів дає змогу забезпечити більш якісний рівень податкового адміністрування, істотно спрощує процеси сплати і декларування податків, сприяє налагодженню дистанційної комунікації.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Конституція України [Електронний ресурс] : закон (№ 254к/96) : [прийнято Верховною Радою 28 черв. 1996 р.] : станом на 01.01.2024 // База даних «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0B2%D1%80> (дата звернення: 29.08.2025)

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс] : закон (№ 996) : [прийнято Верховною Радою 16 липня 99 р.] : станом на 19.07.2022 // База даних «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/law/main.cgi> (дата звернення: 29.08.2025)

3. Закон України «Про електронні документи і електронний документообіг» [Електронний ресурс] : закон (№ 851) : [прийнято Верховною Радою 22 травня 2023 р.] : станом на 01.08.2022 // База даних «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/law/main.cgi> (дата звернення: 11.09.2025)

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку капіталу, активів, зобов'язань та господарських операцій організацій і підприємств, затверджена Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. // Дата оновлення № 148 від 26.05.2022 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-22> (дата звернення: 23.10.2025)

5. Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку. Офіційний сайт міністерства фінансів України // URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення: 12.09.2025)

6. Податковий кодекс України : [Електронний ресурс] : закон (2755-VI) [прийнято Верховною Радою 02 грудня 2010 р.] : станом на 03.09.2023 // База даних «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-22> (дата звернення: 14.11.2025)

7. Бавико О. Є. Цифровізація бізнес-процесів як елемент стратегії сталого смарт-розвитку підприємницьких структур / О. Є. Бавико // Економічний журнал Одеського політехнічного університету . №2(24). 2023. С. 15 – 23. URL: <https://economics.net.ua/ejoru/2023/No2/15.pdf> (дата звернення: 1.09.2025)

8. Баришевська І. В. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством / І. В. Баришевська, С. Ю. Юношев, А. А. Волхонська // Modern Economics. 2021. № 29(2021). С. 11-16. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V29\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V29(2021)-02). (дата звернення: 5.09.2025)

9. Бенько М.М. Бухгалтерська та управлінська звітність в умовах глобалізації та цифровізації: інновації та проблеми / М.М. Бенько, Г.О. Москалюк // Державне управління та адміністрування, сфера обслуговування, економіка та міжнародні відносини як рушійні сили економічного зростання держав ХХІ століття : колективна наукова монографія. – Вінниця, 2022 – Розділ 7. – С. 2-18.

10. Войнаренко М.П. Передумови та пріоритетні напрями розвитку обліку і оподаткування діяльності малих підприємств / М.П. Войнаренко, Л.В.Джулій, Л.В.Ємчук // Вісник Хмельницького національного університету 2019. – № 6. – Том 2. – с. 101-103.

11. Войнаренко М. Оцінка альтернативних способів оподаткування суб'єктів малого бізнесу / М. Войнаренко, Л. Ємчук // Економічний аналіз. – 2010. – с. 353-361.

12. Гуменюк В. В. Зарубіжний досвід повоєнної трансформації державного управління та уроки для України / В. В. Гуменюк // Економіка України, 2022 – № 8. – С. 34–54. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.08.034>. (дата звернення: 23.09.2025)

13. Гаврилишин Б. Д. Економічна енциклопедія у трьох томах. / Б. Д. Гаврилишин – К. : Видавничий центр «Академія», 2002.

14. Голуб'юк А. Особливості застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку та аудиту на підприємствах / А. Голуб'юк // Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, аудиту і оподаткування :

матеріали та наук.-практ. інтерн-конф. (17 грудня 2017 р.) .– Луцьк , 2019 . – С. 78-79.

15. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія / Т.А. Гоголь. – Чернігів : Видавець Лозовий В. М., 2014. – 384 с.

16. Грибовська Ю.М. Застосування інформаційних систем в управлінні підприємством / Ю.М. Грибовська, Ж.А. Кононенко // Економіка та суспільство, 2023. – № 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2171> (дата звернення: 30.09.2025)

17. Джулій Л.В. Особливості бухгалтерського обліку та оподаткування малих підприємств / Л.В. Джулій, С.І. Гребінська, В.С. Ченаш // Економіка та суспільство, 2024. – № 70.

18. Джулій Л.В., Гребінська С. В. Основні напрями розвитку інформаційних систем та комп'ютерних технологій як чинника трансформаційних змін обліково-економічної системи суспільства / Л.В. Джулій, С.І. Гребінська // Український економічний часопис, 2024 – № 5: DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-5-10>. (дата звернення: 11.10.2025)

19. Євдокимов В.В. Бухгалтерський облік як інформаційна система: загальні методологічні підходи / В.В. Євдокимов // Вісник ЖДТУ : Економіка, управління та адміністрування, 2009 – С. 35-40.

20. Євсєєва О.О. Вплив цифрових інновацій на ефективність бухгалтерського обліку в Україні / О.О. Євсєєва, Н. А. Іванова, О.А. Скорба // Актуальні питання економічних наук (1). DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13296464> (дата звернення: 14.10.2025)

21. Єганов О.Ю. Інформаційні системи і технології обліку : монографія / О.Ю. Єганов, В.Ф. Ажищев, О.Г. Баланенко, О.В. Погорелова // 2-е видання, перероблене і доповнене. – Warsaw : RS Global Sp. z O.O. – 2020 – 131 с.

22. Ємчук Л.В. Аналіз чинників, що визначають ефективність впровадження інформаційної системи на підприємстві /Л.В. Ємчук // Вісник

Дніпропетровського університету. Серія: Економіка. – 2013. – вип. 7 (2). – С. 76-82.

23. Ємчук Л.В. Напрями розвитку облікової системи підприємства за умов становлення інформаційного суспільства / Л.В.Ємчук // серія «Податкова та митна справа в Україні». – 2011. – № 6. – С.126-130.

24. Ємчук Л.В. Сутність, структура і призначення інформаційної системи підприємства / Л.В.Ємчук // Хмельницький: ХНУ. – 2011. – № 5. – С.228 - 230.

25. Ємчук Л.В. Сучасні підходи до оцінки інформації в інформаційному просторі машинобудівного підприємства / Л.В.Джулій, Л.В.Ємчук // Тернопіль: «Інноваційна економіка». – 2011. – № 6. – С.126-130.

26. Єршова Н. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах переходу до цифрової економіки / Н. Єршова // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки), 2020. – № 2. – С. 75-80.

27. Засадний Б. А. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством / Б. А. Засадний // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. – 2016. – Вип. 17(1). – С. 146-149. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17\(1\)__40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17(1)__40). (дата звернення: 18.09.2025)

28. Зверяков М. І. Формування моделі економічного розвитку у нових історичних реаліях / М.І. Зверяков // Економіка України – 2022. – № 8. – С. 03–19. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022> (дата звернення: 15.10.2025)

29. Здір В. А. Роль цифрових технологій для ефективного фінансово-облікового управління суб'єктів господарювання / В. А. Здір, А. А. Ткаченко, Н.М. Бразілій // Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, 2024 – (11). URL:<https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-09-02> (дата звернення: 17.10.2025)

30. Інформаційні системи і технології в обліку : підручник. / за ред. Ф.Ф.Бутинця Вид. 3-є, перероб. і доп. – Житомир : ПП «Рута», 2007. – 467 с.

31. Інформаційне суспільство в світі та Україні: проблеми становлення та

закономірності розвитку: колективна монографія / За ред. д.філософ.н., проф. В. Г.Воронкової; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя : ЗДІА, 2017. – 282 с.

32. Канцедал Н.А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів / Н.А. Канцедал. – Облік і фінанси – № 1 (83), 2019. – С. 29-34

33. Коваль О.В. Бухгалтерський облік в умовах цифровізації / О.В. Коваль, О.Ф. Томчук // Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2024. – № 1 (67). – С. 23-37. DOI: 10.37128/2411-4413-2024-1-2

34. Коломойцев В. Е. Універсальний словник економічних термінів: навч. посібник. / В. Е. Коломойцев. – К. : Вид-во «Молодь», 2000. – 384 с.

35. Концепція формування системи національних електронних інформаційних ресурсів : Затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 травня 2003 р. № 259-р URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-%D1%80> (дата звернення: 21.09.2025)

36. Джулій Л. В. Цифровізація бухгалтерського обліку на етапі відбудови економіки України / Л.В. Джулій, М.І. Корольчук // Дослідження та оптимізація економічних процесів : матеріали ХХІІ-ої Міжнародн наук.-практ. конф., Харків, 25 грудня 2025 р. ; ХІІІ – Харків, 2025.

37. Кривошей О.В. Цифрові підходи до обліку та аналізу маркетингової діяльності агробізнесу України: інструменти, методи та перспективи / О.В. Кривошей // Український економічний часопис. – 2025. – № 8. – С. 32-39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-8-6>. (дата звернення: 24.10.2025).

38. Крутова А.С. Методологія та організація ведення обліку в умовах автоматизації / А.С. Крутова, Г.М. Фадєєва // Облік і фінанси АПК: науково - виробничий журнал. – 2010. – С. 48-52. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/metodologiya-ta-organizaciya-vedennya-obliku-vumovah-avtomatizacii.html>. (дата звернення: 24.10.2025).

39. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – вид. 2-ге, вип., доп. – К. : «Академвидав», 2007. – 462 с.

40. Кузьмін О. Є. Розвиток обліку суб'єктів малого підприємництва України за умов Євроінтеграції / О. Є. Кузьмін, М. Я. Яструбський // Економіка та управління підприємствами. – 2018. – Випуск 1 (129). – С. 148 – 151

41. Кузнецова С. А. Організація облікової інформації в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання: монографія / С.А. Кузнецова. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. – 224 с.

42. Маначинська Ю. Цифровізація бухгалтерського обліку в контексті відбудови економіки України / Ю. Маначинська // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2024. – № 1(93). – С. 22–42. – DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2023-3.91.02> (дата звернення: 14.11.2025)

43. Мелень О. В. Організація та методика ведення обліку на підприємствах малого бізнесу / О. В. Мелень, Є. Ю. Дем'янцева // Причорноморські економічні студії / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. – 2022. – Вип. 73. – С. 123-127.

44. Менеджмент. Словник-довідник: навч. посіб. для студ. ВНЗ. / Д. М. Стеченко, А. В. Григорович, А. П. Дука. – Хмельницький : Видавництво «Поділля», 2004. – 587 с.

45. Муравський В. В. Комп'ютерно-комунікаційна форма обліку : монографія / В.В. Муравський // Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 486 с.

46. Назаренко І. М. Цифровізація як вектор модернізації системи бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік як наука: від основ до наукової картини світу : колективна монографія / за заг. ред. В. Я. Плаксієнка. – Київ : «Центр учбової літератури», 2021. – С. <http://repo.snau.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/8936> (дата звернення: 19.10.2025)

47. Нежид Ю.С. Диджиталізація системи обліково-інформаційного забезпечення як інструмент інноваційного розвитку / Ю. С. Нежид // Економіка та суспільство. – 2024. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-66> (дата звернення: 13.11.2025)

48. Оляднічук Н.В. Цифровізація обліку: вимоги сьогодення / Н.В. Оляднічук, О.Д. Підлубна // «Розвиток сучасної економічної науки в умовах діджиталізації» : зб. тез доповідей II міжн. наук. конф, (22-23 вересня 2023р.). м. Рига, Латвійська Республіка. – 2023. – С. 53-56. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-352-1-11> (дата звернення: 7.11.2025)

49. Онешко С.В. Іванова Н.А. Щодо зростання інформаційного потенціалу цифрового економічного простору: модернізація бухгалтерського обліку та аудиту в Україні / С.В. Онешко, О.Г Дроздова, Н.А. Іванова // Академічні візії. – 2023. – 21 – URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/446> (дата звернення: 27.10.2025)

50. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/index>. (дата звернення: 7.09.2025)

51. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 22.10.2025)

52. Оцінка впливу Угоди про асоціацію / ЗВТ між Україною і ЄС на економіку України // За ред. В. М. Гейця. К., 2014.

53. Петрук О.М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку: монографія / О.М. Петрук; Житомирський держ. технолог. ун–тет. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 420 с.

54. Подолянчук О. А. Організація обліку суб'єктами малого підприємництва / О.А. Подолянчук // Ефективна економіка. – 2017. – № 4. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5536>. (дата звернення: 23.10.2025)

55. Пономарьова Н. А., Лоскоріх Г. Л., Шебештень Е. Г. Аналіз інноваційних підходів до податкового обліку в умовах цифровізації економіки. /Н.А. Пономарьова, Г.Л. Лоскоріх, Е.Г. Шебештень // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2025. – Випуск 44. – С. 56-66.

56. Попова В.Д., Курилюк Н.М. Бухгалтерська звітність у системі інформаційного забезпечення управління підприємством / В.Д. Попова, Н.М. Курилюк // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит. – 2018. – №18. – С.1002-

1010

57. Пушкар М. С. Розробка систем обліку: навч. посібник / М. С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 198 с.
58. Реслер М. Вплив цифрової економіки на обліково-аналітичну систему / М. Реслер // Acta. Academiae Veregsasiensis. Economics. –2024 – № 5. – С. 441 - 450
59. Рогова Н. Трансформація політики, інструментів і технологій обліку та оподаткування в умовах цифрової економіки / Н. Рогова // Фінансовий простір. – 2020. – № 2(38). – С. 103-116.
60. Романів Є.М. Сучасний стан та напрямки удосконалення інформаційної системи в бухгалтерському обліку / Є.М. Романів, М.В. Війтович // Молодий вчений. – 2023. – № 10 (122). – С. 229-232.
61. Статистична інформація URL: // Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 16.10.2025)
62. Титенко Л.В. Управління інформаційними ризиками облікової системи підприємства / Л.В. Титенко, О.О. Ключко // Інфраструктура ринку. – 2020. – Випуск 42. – С. 379–383.
63. Хамініч С. Ю. Управління підприємством на засадах освітнього потенціалу: монографія / С. Ю. Хамініч. – Д. : Вид-во ДНУ, 2006. – 288 с.
64. Хмарська, І. А. Особливості післявоєнного відновлення економіки України / І.А. Хмарська, К. Я. Кучерява, І.О. Клімова // Економіка та суспільство. – 2022. – (42). ISSN 2524-0072. URI <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/34619> (дата звернення: 29.10.2025)
65. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: підручник / Ф. І. Хміль. 2-е вид., випр. и доп. – К. : «Академвидав», 2007. – 576 с.
66. Шевчук І. Б. Цифровізація та її вплив на економіку України: переваги, виклики, загрози й ризики / І. Б. Шевчук, Б. Я. Депутат, О. Є Тарасенко // Науковий журнал «Причорноморські економічні студії». – 2019. – 2 – 173-177.
67. Шмигель О. Є. Бухгалтерський облік у контексті сучасного розвитку

цифрової економіки / О. Є. Шмигель // Науково-виробничий журнал – 2022 – №1 – С. 129 – 134. URL: <http://www.inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/900/979>. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2022.1.17> (дата звернення: 8.11.2025)

68. Юрчук Н.П. Інформаційні системи в управлінні діяльністю підприємства / Н.П. Юрчук // Агросвіт – 2015 – № 19 – С. 53–58. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/19_2015/12.pdf (дата звернення: 9.11.2025)

69. Priobrazhenskaya, V. V. “Vliyaniye tsifrovoy ekonomiki na razvitiye kompetentsiy v oblasti bukhgalterskogo ucheta“ [The Impact of Digital Economy on Accounting Competencies Development]. *Finansovyy zhurnal*, no. 5 (2019): 50-63.